

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת בשלה - שירה

ט"ו בשבט תשע"ג

גליון תר"א-גליון מוגדל

זמני כניסת ויציאת השבת

5:52	5:34	4:22	לאנדאן
6:22	5:48	4:46	בני ברק
6:25	5:46	4:31	ירושלים
6:19	=	4:50	בארא פארק

עתה הוא יום 'חמשה עשר בשבט'
זקה"ק כ"ק מרן אדמו"ר האי סבא
קדישא זיע"א דיבר בקדשו וסיפר
שאצל זקינו מרן הרה"ק הרדצ"ש
זיע"א היה זה יום חשוב מאוד ויו"ט
גדול ביותר, לפי שהיו אצלו שני
ימים מרוממים ומיוחדים במעלה

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שוה"ט חמשה עשר בשבט תשע"א
ארץ ישראל

וחשיבותם הוא הפירות
שיוצאים מהם, ואילן חשוב
ומבחר נקרא זה שמוציא
פירות טובים ומשובחים,
געזונטע פירות, כן הוא האדם
המשול לאילן מחמת שעיקר
חשיבותו היא שיעשה תמיד

פירות טובים שהם תורה ומעש"ט שקרויים פירות
כמ"ש 'כי פרי מעלליהם יאכלו', וכן שיעמיד
תולדות הייליגע קינדער בנים ובנות הגונים
וצדיקים שהם ג"כ פירות האדם עץ השדה, וביום
ט"ו בשבט ר"ה לאילן שבשדה, והאדם הוא עץ
השדה.

עוד יתכן לומר בפשטות, שהרי תכלית הבריאה
כולה ובכלל זה תכלית בריאת כל האילנות,
בשביל ישראל שיקימו תומ"צ, כדאי ברש"י ריש
בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית,
וממילא אם בר"ה לאילנות נגזר שיהיו פירות
טובים באילנות ממילא יש לישראל פירות טובים,
נמצא שר"ה לאילן הוא ר"ה ג"כ לאדם, שהרי
לאילן גופא אין נפק"מ איך יהי טיב פירותיו,
שהרי כל תכליתו הוא בשביל ישראל, שע"י פירות
האילן יהא להם תוספת כוח לשמור ולקיים
תומ"צ, וכמו שלומדים מזה שהאדם משול לעץ,
כך יש ללמוד מזה שהעץ משול לאדם, שגם ר"ה
של האדם בא' תשרי נוגע גם לאילנות, ויש ללמוד
מזה דכמו ר"ה דתשרי הוא ב' ימים, ונחשבים יומא
אריכתא, לכן ר"ה לאילנות הוא ג"כ ב' ימים
וקדושתם חשובה יומא אריכתא, והגם שביום מחר
המשך בעמ' ב'

ספיעעלע הויכע זמנים, שהם 'חמשה עשר בשבט'
וטו"ב סיון שהוא יו"ד של רבו הה"ק מקארלין זי"ע,
והוסיף זקה"ק הנ"ל לספר שאצל זקינו הרדצ"ש הי'
ידוע שהנצרך לאיזה תיקון היה בא לפניו ביום זה
דייקא שהוא ט"ו בשבט, ואז הי' נותן לו תיקון, כן
יעזרינו הי' שנוכה דערלעבין משיחין ונעשה תשובה
כראוי ונזכה להתיקון השלם מתוך שמחה נחת
והרחבה.

וכידוע מהרה"ק בעל 'בני יששכר' זי"ע שיום ט"ו
בשבט - ר"ה לאילנות, הוא יום מסוגל ומיוחד ביותר
לבקש ולהעתיר בתפילה לזכות לאתרוג כשר
ומהודר לחג הסוכות, והוסיף לדייק שלכן כתיב
במשנה ר"ה לאילן לשון יחיד ולא לאילנות בלשון
רבים כדי לרמוז לאילן הידוע והחשוב של האתרוג
שמקיימים בו המצוה החשובה והנשגבה, לכן יש לו
חשיבות יותר משאר אילנות.]

וידוע מספה"ק, שר"ה לאילנות מרמוז על האדם,
עדש"כ בתוה"ק "כי האדם עץ השדה", והרי אם
האדם נמשל לאילן, ממילא ר"ה לאילנות הוא גם
ר"ה עבורו, ולכאוי מהו השייכות והקשר והדוגמא
מהאילנות לבני האדם, לבני אברהם יצחק ויעקב,
וכבר אמרו בזה פשטים עד אין סוף,
וי"ל הפירוש שכמו שמצינו באילנות שעיקר תכליתם

דברי תורה

ממורינו הגה"צ המשפיע
אב"ד דקהילתנו שליט"א

פקד יפקד אלקים אתכם (ג, כה)
ע"י באוה"ח הק' שמכוון כנגד כ'
ענינים הרחקת הנזק והקרבת
התועלת, כנגד הרחקת הנזק היינו
העוני והשיעבוד של מצרים אמר
פקד, וכנגד הקרבת התועלת שייצאו
ברכוש גדול ע"כ אמר יפקוד עיי"ש,
וי"ל הא דהלשון פקוד מכוון על
הרחקת השיעבוד, דהנה איתא בשם
הרה"ק מבעלז זי"ע על מ"ש (ומיות
שב"ק) "ושתרחמני עוד בגלותי
לגאלני",

דהכונה שיש אופן שאדם זוכה
לגאולה גם כשעדיין אנו נמצאים
בגלות שאפשר שיתנוצץ לו אור
הגאולה באופן פרטי למי שזוכה לזה,
וזהו "בגלותי לגאלני", פי' בעודני
בגלות אוכה שתגאלני, וגם זהו ביאור
"קרבה אל נפשי גאלה" (פיט לכה
דודי) שעוד קודם שאבקש גאולה
הכללית אוכה לגאולה, ע"כ.

דהנה במצרים שבט לוי לא היו
משועבדים שהקליפה לא היתה
בכוחה לשלוט לשעבד את בני
לוי המקודשים שלא היו משועבדים
תחת הקליפה.
ובכל זאת אולי י"ל שלא רק שבט לוי
זכו לזה אלא כמ"ש הרמב"ם (סוף הל'
שמיטה ויובל) וז"ל ק:

"ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש
ואיש מכל באי העולם אשר נדבה
רוחו אותו והבינו מדעו להבדל
לעמוד לפני ה' לשרתו לדעה את ה'
והלך ישר כמו שעשהו הא' ופרק
מעל צווארו עול החשבונות הרבים
אשר בקשו בני האדם הרי"ז נתקדש
קודש קדשים ויהי ה' חלקו ונחלתו
לעולמי עולמים, ויזכה לו בעוה"ז
דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים
ללוים, הרי דוד ע"ה אמר ה' מנת
חלקי וכסי אתה תמוך רגלי",
עכלה"ק.
ואפשר שגם במצרים זכו לצאת
מהשעבוד כל מי שנשארו לבו
להתקרב לעבודת הבורא,
ולכן אמר ע"ז לשון פקוד שמשמע
גם לשון הוה שאפשר להשתחרר
מהשעבוד מיד,
ועל הקרבת התועלת של היציאה
ברכוש גדול אמר לשון יפקוד שהיא
לשון עתיד שזוהי הי' רק בעת יציאת
מצרים (בשלה תשס"ח)

גליון מוגדל

לרגל שמחת החתונה ושבת שבע ברכות של בת הגאון הצדיק
המשפיע המפורסם אב"ד דקהילתנו שליט"א

י"ב שבט תשע"ג

בחדא מחתא הננו לקבל בברכה את פני עשרות האורחים החשובים שבאו
לארה"ק לרגל השמחה, ובראשם ידידינו המסורים לבית חיינו תמיד, ה"ה
הנדיב החשוב הרה"ח רבי ישעי' אילאוויטש שליט"א - ארה"ב
הנדיב החשוב הרה"ח רבי מאיר וועזעל שליט"א - ארה"ב
ידידינו החשוב הרה"ח רבי שלמה זלמן הודוביץ שליט"א - ארה"ב
הנדיב החשוב הרה"ח רבי שמואל ברילל שליט"א - ארה"ב

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (יד)
[דברים שאמר רבינו ז"ע מוצש"ק פ' בשלח ה'תשנ"א, בעת פרוץ המלחמה בעיראק]:

אמר לפרש, דהנה השי"ת רבון כל עולמים הבוחר בעמו ישראל, ואוהב עמו ישראל, והוא שומר עמו ישראל, מבקש לשמור על בני ישראל מכל מוכשול בגשמיות וברוחניות, לזאת אמר להם משרע"ה ה' ילחם לכם ואתם תחרישון – שזה ברכה בגשמיות וברוחניות, פ' שהשי"ת אינו נותן לבני ישראל להיות מעורבים במלחמה, כדי שינצלו ממוכשול בגשמיות חלילה, עס זאל נישט פאלען אידישע קרבנות, ושינצלו בני ממוכשול ברוחניות, שלא ימול מחשבה לא טובה מחשבה לא טהורה בשום יהודי מוקצה העולם ועד קצהו אפי' רגע כמימרא שחלילה וחלילה כוחו ועוצם ידו, לכן ה' ילחם לכם וגו' שלא יהא מוכשולות בגשמיות וברוחניות.

ה' איש מלחמה וגו' (טו, ג)

אז' במדרש (מכילתא יתרו בחודש השלישי ז) בים נדמה להם כאיש גבור בחר מלחמה, ובסיני נדמה להם כזקן מלא רחמים. ויש לבאר הענין בזה, כי בעת מתן תורה כאשר כל העולם חל מפני הדר גאונו ית', ובריות בראשית חרדו מנך בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצוות, וכמ"ש (טו, טז) ויחרד כל העם אשר במחנה, וכמ"ש (כ, טו) וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק, לכן עודם השי"ת וחיצו את רוחם לבל יפלו ח"ו, ונראה אליהם כזקן מלא רחמים, להורות נתן בזה שהאל מלא רחמים, ורחמיו על כל מעשיו, סובל וצופה לרשע וחסף בהצדקו, ולרחמיו אין שעור ואין חקר.

וא"ת א"כ למה כפה עליהם הר כנגית וא"ל אם לאו פה תהא וכו' (שבת פח). שזהו בבחי' דין.

וי"ל עפ"י מעשה שהיה אצל הרה"ק בעל בית אהרן מקארלין זיע"א אשר צוה לשני אברכים ללמוד בס' ראשית חכמה שער היראה (בעניני שבת ועונש), ולאחר ג' חדשים חזרו אליו, הא' היו פניו כבושות בקרקע מרב אימה ופחד, והב' לא נתפעל כל כך ממה שלמד בספר ראשית חכמה, והיה כאשר נכנס הא' אצל הבית אהרן זיע"א חזקו ועודדו וא"ל אל תשכח כי חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, ומצינו בגמ' (שם פט): דאמר יצחק אע"ה להקב"ה פלגי עלי ופלגי עלך וכו', ויצא שמח וטוב לב. **ברם** השני כשנכנס אצל רבו הבית אהרן זיע"א, אמר לו ידוע תדע כי כל מה שראית כתוב בספר, אין כל זה אלא כהתחלה לכל הפורעניות והעונשין בבית דין של מועלה, ותיכף נתלבש בחיל ורעדה מואמת הדין. ובוזה ניחא דבעינן לתרתי, לכפיית ההר, ולזקן מלא רחמים, לכל חד כפום דרגא דיליה.

שיחת קודש

המשך מעמ' א

תיקונו ע"י ענווה ושפלות רוח, ובוזה פירש זקה"ק זיע"א את ענין אכילת אתרוג בט"ו בשבט שהוא יום המסוגל לתיקון חטא עה"ד הבא מגאות, משא"כ אתרוג הוא ענין ענווה שהרי אתרוג ר"ת הפסוק א"ל ת'בואני ר'גל ג'אוה ובוזה יזכו לתכלית התיקון ולתשובה מתוך ענווה ושפלות רוח, והכל צריך להיות מתוך שמחה, כי ענווה ושמחה שלובים זב"ז, כמ"ש ישמעו ענוים וישמחו, ועיד"ז יהיה קיום התוהמ"צ מתוך שמחה ויזכו לתיקון השלם ותיקון חטא עה"ד ושלימות הכל.

ובפשטות י"ל עניין אכילת אתרוג בט"ו בשבט משום שהוא הפרי שזוכים לקיים בו מצוה גדולה חשובה ויקרה שנוטלים אותו לארבעה מינים בחג הסוכות, לכן בר"ה לאילנות שיש בו שמחה מיוחדת ותיקון מיוחד לאכול ממנו, משום מצותו החשובה עד מאוד.

והנה זה ידוע שבחטא עה"ד נגרם הכל ע"י היצה"ר, הנחש הקדמוני, שהוא המפתה ומסית תמיד לחטא כאמרם ז"ל "יורד ומסטין עולה ומקטרג" רח"ל, והוא גרם שם וסיבב מוחם בבילבול ושיגעון נורא וא"א להאשים כלל את אדה"ר בזה החטא, דע"י תוקף הבילבול שבלבלם הביאם לדיבורי אפיקורסות שלו והייתם כאלקים רח"ל, וא"י בחז"ל שתחילה אמרה חוה לנחש שהשי"ת אסר עליהם הן לאכול והן לנגוע בעץ ואז דחפה הנחש בע"כ ונגעה בעץ ולא מתה אז אמר לה כשם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה, ובוזה הוכיח דבריו שאינה עבירה כלל,

אומרים תחנון, עכ"ז קדושת ר"ה לאילנות נמשכת, ועוד שהרי תכלית כל הימים הטובים הוא השפעת הקדושה הנמשכת אח"כ, לכן ודאי שפע ר"ה לאילנות גם למחרתו וימשיך להשפיע תמיד, אחר שביארנו השייכות דעץ השדה עם האדם יובן בהקדים מהו הגורם להשיתוף דהאדם עם עץ השדה, והוא שע"י חטא עץ הדעת שנפלו מהניצו"ק להקלי, הוצרך האדם לברר ממאכלו ועד כדי כך שנצרך הוא לכך לכוח גופו ולעבודתו ית', ותיקון החטא הוא תכלית כל התיקונים וע"י תיקונו נזכה לביאת משיח ובנין ביהמ"ק בב"א, וט"ו בשבט הוא המסוגל ביותר לזה כי הוא ר"ה לשניהם, ממי' בזה יש לשוב ולרמוז שלכן כתיב אילן לשון יחיד ולא רבים כדי לרמוז לאילן הידוע הוא 'עץ הדעת' שיכולים לפעול התיקון לזה ביום זה ביותר, ע"י השפעות קדושות של זה היום, וכיון שתיקון זה הוא שלימות הכל ותכלית הכל, נמצא שיום זה הוא א געוואלדיגע טאג שיכולים לזכות בו לביאת משיח צדקנו ובנין ביהמ"ק בב"א.

וכן גם ישנו דיוק מכ"ק מרן אדמו"ר האי סבא קדישא זיע"א שהענין לאכול אתרוג בזה היום שהרי הוא מסוגל לתיקון חטא עה"ד, ואמנם הנה בתורה איתא פשטים עא"ס, אך בפשטות חטא עה"ד נמשך כולו משום גאות וכבוד, שבהם הכשיל הנחש הקדמוני את אדם וחוה שא"ל "והייתם כאלקים" ולולא זה לא היה יכול להם כלל כי ענווה ושפלות רוח הם שמירה עליונה מחטאים עבירות ופשעים, ולכן הביאם הנחש קודם לגאות ואח"כ יכל להכשילם, וכבר מבואר בספרי חסידות ובסה"ק מאור ושמש שבשיהודי זוכה לתכלית הענווה אין שייך אצלו חטאים כלל, נמצא שחטא עה"ד הוא הגורם לכל שאר החטאים בעולם מחמת שע"י נכנס בהם יצה"ר שבא ע"י גיאות וכבוד, וממילא

ואכלה והאכילה גם את אישה עמה, ואחר שנכשלו נקנסה מיתה, ובא יצה"ר לכל באי עולם, ולכא' צ"ב איך ע"י שראתה שאין מיתה בנגיעה למדה שגם באכילה ליכא איסורא, והרי ידעה שזה הוסיפו מעצמם ולא השי"ת צוה וא"כ מה רא"י מזה שאף באכילה אין מיתה, וגם צ"ב למה באמת היא הוסיפה לומר ולחשוב שגם נגיעה אסורה, ומה סבר אדה"ר עצמו כשאכל והרי ידע שהשי"ת הזהירו רק על אכילה ולא נגיעה, וגם ארו"ל שכל המוסיף גורע כמ"ש לא תוסיף על דבריו ולא תגרעו ממנו, משמע שבהוספה על המצוות טמון מכשול בקיומם, ובנקודה זו לבדה היתה הטענה עליהם, ולכן י"ל שאחר שצויה השי"ת לאדה"ר איסור אכילה מעץ הדעת הוסיף לעצמו ולחוה אשתו גם איסור נגיעה, לשמירה והרחקה שלא יבואו להכשל בעצם איסור אכילה, דע"י איסור נגיעה יתרחקו ממנו יותר, כמו שמצינו בחז"ל הק' שהוסיפו איסורים ואזהרות על איסורי תורה כדכ' 'ושמרתם את משמרת'י ודרשינן עשו משמרת למשמרת, עכ"פ יצא מזה שם מכשלה כי היה עליו לפרש לה שעצם האיסור הוא אכילה ואילו איסור הנגיעה הוא רק הוספה למשמרת, דאילו היה מפרש כן לא היתה נכשלת, דהלא הגם שהנחש דחפה ונגעה ולא מתה, זה משום שזה עצמו אינו איסור, משא"כ אם תאכל ודאי תמות, ושוב היתה נשמרת ולא אוכלת וחוטאת ורק משום שאדה"ר א"ל שהוא אסור ממש והיא סברה שהוא כאיסור אכילה ממש, לכן כשראתה שאין המשך בעמ' ג

שיחת קודש

המשך מעמ' ב'

השי"ת שזוכה לתיקון השלם ותיקון חטא עה"ד, ונפעל כל טוב סלה, וישפיע עלינו לזכות לתשובה שלימה באמת, און שטייגען בתומ"צ וגמ"ח מיט א גזונטע אידישע שמחה שטענדיג, כי השמחה מרוממת את הנפש לעבוד את השי"ת כראוי, וזוכה לפירות בריאים וטובים ברו"ג ולאחרונים כשרים בתכלית ההידור לחג הסוכות הבעל"ט, ויתן לכולנו שפע קודש והשפעות טובות עלינו ועב"י, וישמרנו שמירה עליונה בכללות ופרטות, ויתן חיי בני ומוזני רויחי תורה וגדולה במקום אחד פרנסה גדולה בניקל לכולנו ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, שמחה שלימה רפואה שלימה וישועה שלימה ובנין ביהמ"ק וביאת משיח צדקנו אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

כדכ' בתהילים "כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור", וכמו שבאמת גם אחר שנקנסה עליו מיתה חי אדה"ר קרוב לאלף שנים וזולת השבעים שנתן לדוד המע"ה במתנה, וכיון שלא ידע וסבר שיום הוא כפשוטו לכן כשראה אותה אוכלת ולא מתה נתמלא בלבולים אף הוא וסבר שטועה אף בעצם איסור אכילה וגם זה טעות והוא מותר, ולכן נכשל ואכל גם הוא, והצליח היצה"ר לבלבל דעתם כ"כ עד שנכשלו וחטאו והביאו יצה"ר ומיתה לבאי עולם רח"ל. וממילא ביום חמשה עשר בשבט ולמחרתו שיעור קדוש בקדושתו וב' ימים אלו הם מיוחדים וגבוהים לתיקון השלם. לכן יעזרנו

מיתה בנגיעה סברה שיש טעות במה שאמר לה אדה"ר ממילא גם באכילה ליכא מיתה, והוא שאמרו ז"ל שהטענה עליו היתה שהוסיף על דברי ה', היינו לא עצם זה שהוסיף איסור נגיעה כי זה עצמו דבר טוב הוא ככל הרחקות שגזרו חז"ל, אלא הטענה עליו היתה למה השווה את מה שהוסיף לעשות אותו כעצם גוף האיסור ולהוסיף ההרחקה בתוקף כעצם האיסור זהו הוספה שסופה לגרע. ועל דקות'דיגע ענין זה היתה הטענה עליו ולא זולת זה, שעיי"ז אח"כ הי' הצלחת היצה"ר לבלבלם ואף אדה"ר עצמו שבוודאי שמע מפי הגבורה שיש מיתה באכילה, ג"כ בא לטעות עיי' בילבול היצה"ר שבתוקף זאת בא לחשוב שהי' השי"ת א"ל "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", והרי רואה שהיא אוכלת ואינה מתה ולא ידע שהפירוש ביום אכלך היינו אחר אלף שנים שהם יומו של הקב"ה

~ מפרשתינו על ט"ו בשבט ~

ט"ו בשבט בפרשת יציאת מצרים
נהג ט"ו בשבט יחול תמיד בהסדר שקוראין מציאת מצרים וקריעת ים סוף, ויש רמז גם ים יציאת מצרים כנודע היה ההכנה לעם ישראל להודיך את עצמן והיו מוכשרים לקבלת התורה, וכמו שבצמחים א"א שהצומח יקבל תולדה חדשה בלתי ההפרדת היסוד ע"י הרקבון בארץ, ואו יתברר הורע ועושה פרי מחדש ע"י שמתחבר עם שאר החלקים שבארץ ושואבין, כן האדם אחרי שמפריד הרע מן הניצוץ הטוב מתגל ועושה פרי, וכדאיתא במד"ר ישראל נמשלו לית מה זית שחובטין אותו ונותן שמן, וידוע גם כן דהאדם נמשל לעץ השדה. (הרה"ק מקוצק ז"ע)

פרשת המן – מתקשר לחג ט"ו בשבט
כידוע שהאדם נמשל לעץ השדה, והשורש של יהודי זה אמונה, ואו נמשך חיותו כשגדל לענף ונע, אך כל האילן קיים רק שיש יסוד אמונה, וככל שהאמונה כבואר העולם, זה ישפיע על האילן שיהיה פירות טובים ואים. בסה"ק מובא גורל מעלת התפילה בט"ו בשבט לרפואת תפס והגוף, מסוגל לפרנסה, לזיווג הגון וטוב, כי האדם עין השדה, וכמקומות רבים נהגים לקום באשמורת ולומר כל התהילים בצוואת, ויהי' מהשי"ת שמוים זה וישפע שפע טוב לישראל ללא מניעות ועיכובים ח"ו, וכל אשר יצליח לרחמים ולרצון.

ויהודה ה' עין ושלך אל המים ויתקו המים (ש"ו כה)
י"ל דמים וכמו אל התורה והיו מרים שלא הרגישו מתיקות התורה, ויהודו ה' עין מה היינו להוסיף עוד מרירות ולהיות יענים בתורה ואו יתקו המים וירגשו טעם מתוק מדבש במים. (דברי שמואל)

וקודם זה היה לומד במסכת ראש השנה, בהך עניינא דראש השנה לאילנות.

מנהגי צדיקים

ביום ט"ו בשבט

יראת שמים
הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ע למש בגדי שבת לכבוד יום ט"ו בשבט, את שולחנו ערך בפירות ארץ ישראל, כשהוא מוכר את הדברים המיוחסים לרבינו האריז"ל ש"פירות הם סגולה ליראת שמים".

המשה עשר
הרה"ק ה"שעמה משה"ה הקפיד לברך ביום זה על חמשה עשר מיני פירות ועל כל פרי ופרי וזה נודע לומר שיר המעלות, החל ממזמור ק"ב ועד מזמור קל"ד שבתהילים.

איחול שנה טובה
מנהג הרה"ק מרוזין ובניו היה לאחל בט"ו בשבט בעת הסיבם "שנה טובה ומבורכת", והרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין הביא מקור לזה, והרה"ק מבויאן ז"ע אמר ששמו של החדש גם כן פרמז לזה, שכן שבט ראשי תיבות שנה טובה בירוכה.

לפניו ולאחריו
הימים שנהג הרה"ק "מנחת אלעזר" ממונקאטש שלא לומר בהם תחנון הם ט"ו בשבט, וכן יום אחד לפניו ויום אחד לאחריו של ט"ו בשבט, כיון שהוא מדרבנן, וקיימא לן דרבנן צריך חיזוק יותר משל תורה.

הדחת האתרוג
עיקר הוא לאכול ושלילמוד בכל פרי פרק אחד ממשניות, והם פיאה, שמונה פרקים, בכורים, שלשה, ראש השנה, ארבעה, והם נגד: בריאה, יצירה, עשיה, וגם שיברך על ריח האתרוג. רבי חיים פלאגי

שם הוי"ה בתפוח
פעם אחד בעת סעודת ט"ו בשבט, חתך הרה"ק ויחי יוסף מפאפא ז"ע תפוח, והראה שיש שם ה' חדרי הורע, ומכל אחד נמשך כמין ב' גידין, ואמר על זה הרה"ק הנ"ל שמרובו כאן השם י-ה, היינו י' גידין היוצאים מה' חדרי הורע שבתפוח, כמ"ש רבותינו שישיראל נמשלו לתפוח, להראות שהשי"ת מרמז ששורה שמו על בני ישראל.

לימוד מסכת ראש השנה
בחמשה עשר בשבט העלו על שולחנו של רבי מאיר א"ש אבדק"ק אנוואר ב' האמרי אש, כל מיני פירות אשר היו נמצאים, ובפרט היה מתהדר כ"ייהיה לו אתרוג מוקף על שולחנו,

הילולא הצדיקיא

- יום שב"ק ט"ז שבט – ר"ה לאילנות**
- רבי חיים מרדכי ב"ר מנחם מאניש מרגליות (תקפ"ג)
 - רבי נחמיה הלוי מדובראווזא ב"ר אברהם בירך - שו"ת דברי נחמיה - תל' בעל התניא והצ"צ (תר"ב)
 - רבי ישראל יוסף מזידיטשוב ב"ר יעקב נפתלי - חתן רי"א מזידיטשוב (תרס"ג)
 - רבי שלמה דוד יהושע מראדומין ב"ר יעקב אריה (תרס"ג)
 - רבי שמעון מיערוסלוב השני ב"ר בונים מנחם מענדיל (תרע"ה)
 - רבי גדליה אהרן ב"ר יצחק יואל מליניץ ב' "הן אהרן" (תרל"ח)
 - רבי יעקב ב"ר דוד מואבסלוב (תרמ"א)
 - רבי דוד מקולמאיי ב"ר שלמה - תל' מרן הבעש"ט קודם התגלותו (תצ"ב)
 - רבי אלעזר אב"ד ראינא ב"ר ישכר בעריש - זקינו של הנבי"א (תק"א)
 - רבי אשר צבי מאוסטרדא-קארין ב"ר דוד - תל' המגיד ממעזריטש (תקע"ו)
 - רבי אריה יהודה לייב מאוסטרדא ב"ר יונה - תל' החוזה הק' מלובלין (תקפ"ט)
 - רבי יעקב שמשון מקראקא ב"ר אליעזר תל' הנטי"א ומרן מוהר"ל מלעלוב (תקצ"ו)
 - רבי יעקב יוסף ניישלאס אב"ד סעודאהל - תל' ההק"ס (תרמ"ח)
 - רבי ברוך שלום מליובאוויטש ב"ר מנחם מענדל (תרמ"ט)
 - רבי שלום מרדכי הכהן שווארדון ב"ר משה מהרש"ם מברין (תרע"א)
 - רבי יעקב יצחק מקאלושין ב"ר אברהם אלהן (תר"פ)
 - רבי צבי אביגדור פעקעטע דיין דק"ק נאנאש ב"ר יעקב (תשכ"ט)
 - רבי אברהם שלמה בידרמאן מלעלוב - י-ם בן כ"ק מרן אדמו"ר רבינו משה מרדכי מלעלוב זיע"א (תש"ס)
- יום ב' י"ז שבט**
- רבי יעקב יוסף מראדומין (תרס"ו)
 - רבי משה מקיטוב ב"ר שלמה (תצ"ח)
 - רבי אשר מולאוויץ ב"ר שלמה יעקב מלעשנוב (תרע"ה)
 - רבי ראובן הכהן מוולאשאצווא - תל' הנטי"א (תקט"ו)

- יום ג' י"ח שבט**
- רבי דוד אריה לייב ב"ר צבי הירש מנדבורנא (תר"ט)
 - רבי חיים ב"ר יעקב פאלאגי ב' מועד לכל חי (תרפ"ח)
 - רבי ישראל יונה אב"ד קמפנא ב"ר יוסף סג"ל לנדא (תקפ"ה)
 - רבי משה הלוי מלאדמיר ב"ר שלמה מקארלין (תקפ"ט)
 - רבי דוד היילפרין מסדיגורא ב"ר יעקב יוסף - חתן הרה"ק מרוזין.
 - רבי יוסף מבראדיטשוב ב"ר דוד - חתן הרה"ק מרוזין.
 - רבי אברהם משה ויינשטויב ממרקשוב - תל' וממלא מקום רבי צדוק הכהן מלובלין (תרע"ה)
 - רבי שלום הלוי מקילין ב"ר חיים שמואל מהאנטשין (תר"פ)
 - רבי שמעון שלמה מבענדער ב"ר יצחק (תרפ"ח)
 - רבי מתתיהו מכאנסטריטץ ב"ר יצחק מסטימניץ - תל' ר"י מרחמסטריוקא ורד"מ מצורטקוב (תרצ"ח)
 - רבי שמואל ויינברג בעל דברי שמואל מסלונים ב"ר יהואל מיכל אהרן (תרע"ו)
 - רבי אליעזר מדאלינא ב"ר שלמה - תל' החוזה מלובלין ועטרת צבי מזידיטשוב (תרצ"ב)
 - רבי שמעון ב"ר יהודה גרינפעלד מסמיהלי ב' שו"ת מהרש"ג (תר"ץ)
 - רבי אלימלך מנחם מנדל לנדא מסטריקוב ב"ר דב בעריש מביאלה. (תרצ"ו)
 - אשר בן יעקב אבינו ע"ה (ב' קצ"ט)
 - רבי חיים דוד (ד"ר ביתוריד) מפיעטריקוב תלמיד מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א ב"ר ישכר בער (תר"ו)
 - רבי יוסף מייאמפולי ב"ר יהואל מיכל מזלוטשוב (תקע"ב)
 - רבי משה גאלאנטי השני ב"ר יהונתן מ"ם - הראשלי"צ (תמ"ט)
 - רבי יהודה לייב קארלבווג אב"ד קעפעלד - תל' הנשר הגדול ר"ג אדלר (תקצ"ו)
 - רבי יעקב יצחק אלהן דאבינאוויטש מפשיסאה ב"ר ירחמיאל (תרל"ג)
 - רבי ישראל ליפמן מבראדאוויץ ב"ר יהודה לייבוש - תל' ר"ש מיערוסלוב (תרל"ו)
 - רבי יצחק לייבוש מהאטין ב"ר משה חיים. רבי יהואל מאיר מגוסטינין ב"ר יעקב צבי (תרמ"ח)
 - רבי יעקב ויידענפלד אב"ד הרמילוב ב"ר אליעזר (תרנ"ד)
 - רבי פנחס יהודה לייב מסלאוויטא ב"ר יצחק גדליה (תרס"ח)
 - רבי יהואל מיכל משעפס - העילוי משרענצא - ב"ר אברהם - תל' הרה"ק מקוצק (תרע"ה)
 - רבי ישראל מסאהל - קאלאמייא ב"ר משה חיים אפרים מפרסקוראב (תרע"א)
 - רבי יהודה לייב חנהלש - מהר"ה ב"ר מאיר - ויגש יהודה (שנ"ו)
 - רבי יצחק ב"ר מרדכי מנשיכין ב' תולדות יצחק (תרמ"ח)
 - רבי יהואל יהושע ב"ר ירחמיאל צבי מביאלא ב' חלקת יהושע (תשמ"ב)

תוספת

לרגל שמחת נישואי בת הגה"צ המשפיע אב"ד דקהילתנו שליט"א

אברהם תורת משה

ליקוטי דא"ח

משימו לב והתנגות על עניני שמחה ונישואין מבי"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עבדו את ה' בשמחה בואו לפני ברננה

הנה בענין השמחה צריכין להתחזק מאוד, ואפילו שיש מצבים וזמנים שזה קשה מאוד ר"ל עם כל זאת צריכים להתחזק להיות בשמחה תמיד, ולפנים צערא אגרא.

וכל התורה ומצוות צריכים להיות בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, וכל דרגת העבודה לשימו יתברך, תלוי כפי מוח השמחה שיש בה.

וצריכים לדעת שע"י השמחה ממשייכין כל הרפואות וכל הישועות, וכשיהודי הוא בשמחה הוא ממתיק את הכל, והצרות אינם יכולים לבוא עליו ובוהקים מפניו, וצריכים לעשות כל פעם חשבון שע"י עצבות ודאגות ר"ל לא מרויחין כלום אלא אדרבא מפסידים, ומידה טובה מדרבא ע"י השמחה לא די שלא מפסידים, אלא אדרבא מרויחים ומרויחים הצלחה עד אין סוף.

השמחה היא רוחניות וגשמיות, ויהודי פיקח תופס את השמחה בשתי ידיו בתמידות אחזתיו ולא ארפנו, ואשרי השמחה בחלקו, וצריכים להיות בשמחה כל השנה בתמידות, ומשנכנס אדר "מריבים" בשמחה. {קונט' משתה ושמחה תמיד מתוך גליון כ"ק ד' אדר תשנ"ג}.

נאר מיט א געזונטע אידישע שמחה שטענדיג

הנה כידוע מודגל בפי רבינו שליט"א הלשון " נאר מיט א געזונטע אידישע שמחה שטענדיג", ובאחד הפעמים הוסיף מרן רבינו לבאר בזה"ל: "**א אידישע שמחה מיינט מען, א שמחה מיט די אייבישטע, א שמחה מיט די תורה, און ח"ו נישט קיין שמחה פון הוללות וליצנות**". (= א אידישע שמחה המונה היא שמחה עם הרבש"ע, שמחה עם התורה ולא היללה וחס בשמחה של הוללות וליצנות).

והדברים מכוונים למש"כ בעל "**מסילת ישרים**" (פ"ט) "כי זאת היא השמחה האמיתית שיהיה לבו של האדם עלו ושמה על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך שאין כמוהו ולעסוק בתורתו ובמצוותיו שהם השלימות האמיתית והיקר הנצחי".

הוסיף מרן רבינו שליט"א: "כי כמה יש לו לאדם לשמוח שיש לו הזכות כל רגע ורגע מהמעלי"ע לעבוד את ה', ושיכול להיות "זעלנו" (חיל) של הקב"ה כל חכ"ד שעות של היום".

{מד"ק של רבינו שליט"א בענין השמחה בכל זמן ובכל מצב, שאותם אנו מצטטים בפנינו לרגל עת הודים שמחת נישואי בת הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א. ויכל גם לבאר בדבריו הק' דקאי אף על השמחה בנישואין, דבעת ששמחים בשמחת הנישואין בשמחת החתן והכלה, הרי זוהי היא השמחה האמיתית, כי זאת ההוכחה לקיום העולם והתורה והמשכיות הדורות, וכביכול הרבש"ע אף הוא שמח בשמחת צדיקים גדולה ונשגבה זו, כי זאת שמחה של רוחניות ושל קדושה והתעלות מנ"ל, מה גם שבעת נשגבה זאת יורדים מן השמים רבוה"ק וזקיניהם של החתן וכלה והמוחזנים ושמחים ג"כ בשמחתם, וע"י זה יורד שפע והשפעות עצומות להם ולכל המשתתפים בשמחה, ובזוודאי שזהו שמחה רבה ועצומה לנו ולכל ישראל לעילא ולתתא. אכ"ף.

דברי תורה

ממורינו הגה"צ המשפיע אב"ד דקהילתנו שליט"א על עניני נישואין

ולהלן קורא לה מחלת (כ"ח ט') מצינו באגדת מדרש ספר שמואל (פ"י) ג' מוחלים להן ענותיהם, גר שנתגיר, והעולה לגדולה, והנושא אשה, ולמדו הטעם מוכאן, לכך נקראת שמה מחלת, שנמחלו עונותיו, ע"כ. וכן איתא בירושלמי (ביכורים פ"ג ה"ג), וי"ל דלכן הביא רש"י כאן את הדרשה הזאת ולא לעיל כשקרא לה מחלת, לומר לך שאף שנמחלו להם עונותיהם לעשו ולבשמות, מיד לאחר מכן חזרו לסורם וחזרה לשמה המקורי בשמות, ולכן קרא לה כאן בשמות, וכפי מ"ש הרה"ק ר"י מוורקא זיע"א הטעם שגם עשו זכה למחילת עונות כשנשא אשה, ומה לו ולמתנה הזאת, אלא כדי שלא יקטרג השטן על מה שתנתן מן השמים ליהודי הנושא אשה עת רצון של מחילת עונות, לכן נתנו גם לעשו מחילת עונות לסתום פי השטן המקטרג, אך כאמור אצל עשו לא היתה קיום למחילת עונות, וסופו מגלה על תחילתו שאין לו שום ענין ורצון במחילת העונות, ואדרבה חשקה נפשו בחטא ופשע, וכיוון שאצל עשו הנישואין היה מעשה בהמו, ובפרט שהוסיף רשעה על רשעתו בקחתו את מחלת כדאיתא ברש"י, לכן לא היתה קיום והוי למחילת העונות, משא"כ אצל בני ישראל שכל כולו טוב, ושורשו ומקורו טהור וקדוש, הוא הגבר אשר מיועד לו עת רצון של מחילת עונות וכפרת חטא, אשר העמוד לו לעד.

והנה איתא ביבמות (פ"ג) נחית דרגא ונסיב איתתא, וי"ל הכוונה להא דקיי"ל דהאיש מצווה על פריה ורביה אבל לא האשה (שם פ"ה) אך מצוות לא תהוה בראה לשבת יצרה כתבו בתוס' גיטין (מ"א: ד"ה לא תהוה) ששייך גם באשה, וע"ע בבית שמואל (אבהו"ט סי' א' ס"ק ב), ולפי"ז יוצא שאישי שתי מצוות כשנושא אשה מצוות פרו ורבו ומצוות לשבת יצרה, משא"כ לאשה יש רק מצוה אחת לשבת יצרה, [וגם זה לא בירא שאשה מצווה בזה עיי"ש בתוס'], וגם יש לה מצוה במה שמסייעת לקיום המצוה של פרו ורבו, ועי"ז טיפ לה חלק במצוה הנעשית, עכ"פ האישי הוא במעלה שפי מהאשה בנשואין, ואין גרונותיהם שוות במעשה המשותף בין שניהם, אשר על כן באה הציווי של חז"ל להאיש נחית דרגא ונסיב איתתא, שלא יתנשא האישי לאמר אני אמלך ואביטה בזוגתי כבדחיות כבוד במעשה המצוה, כי הלא אני מצווה ועושה ולא היא, אלא הורו לו חז"ל שינמך עצמו ממדרגתו, וישווה מעלתו למעלת האשה בדרגת המצוה, בכדי שיהיה שותפים שווים בעסק המצווה, שגם בעניני רוחניות ישנו מושג של יתור וטובת עין מאיש אל רעהו, וכשהאדם נמצא במצב של עליה ברוחניות וחברו לא הגיע לזה צריך להשוות עצמו למדרגת חברו, ולוותר מעליותו העצמית למען ההרגשה הטובה של חברו.

ויסוד זה מצינו בסה"ק קדושת לוי (פרשת וירא עה"פ והוא עומד עליהם) וזה"ל "הכלל הוא כמבואר שבעה"ב לא יהיה מתנהג בפני האורח יותר מגדולת האורח, כדי שהאורח לא יקנא את בעה"ב, והנה צדיק נקרא מהלך, שהולך תמיד ממדרגה למעלה למעלה, ומלאך נקרא עומד, וכאן רצה אברהם שלא יקנאו בו המלאכים, התלבש עצמו בבחינת מלאך להיות עומד, וזהו הוא עומד עליהם, עכ"ל"ה. הרי שאפי' לגבי מלאכים היא מידה טובה להשתדל שלא יקנאו בו, ואפי' במחיר של יתור מעלות רוחניים, ומכ"ש בין אדם לחבירו יש להתנהג במידה טובה זו, ואם לגבי אורח זמני נצטוונו במידה זו, ק"ו הנושא אשה ומכנים אורח קבוע זו אשתו לתוך ביתו לבנות ביתם יחד, בודאי ישיש לו לאדם לאמץ ולהתאמץ במידה זו ביתר שאת ועזו.

וכן מיתאמר מהרה"ק מרן מוהרמ"מ מלעלוב זיע"א על הא דאיתא בבמ"ס חולין (צ"א): ומבואר ברש"י (פ' ויצא עה"פ וישם מראשיות) התחילו [האנבים] מריבות זו עם זו, וזאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו, וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת, והוה שמואל ויקח את האבן אשר שם מראשותיו, ע"כ. ולכ' למה חדלו לריב, הרי גם עכשיו יש מקום למריבה שכל אבן תבקש שישים ראשו בחלק שלה, אלא שכשיש אחדות כבר אין עינו של אחד צרה בחבירו, ואין משנה לאף אחד על מה יתעשה הפעולה הטובה, והעיקר שתיעשה, וראיתי גם בשם האמרי אמת כדברים האלו. והוא כמו שאמרנו שהאהבה בין אדם לחבירו צריך שיהיה עד כדי שלא יהיה איכפת לאחד אפי' אם נגרע ממנו דבר טוב ע"י האחדות עם חבירו, העיקר שישמחו האהבה והאחדות ביניהם.

הרה"ק ר"מ מלעמנויטש זיע"א לא אמר תורה בפי ויצא, ואמר כי מהפרשה הזאת רואים איך שאפשר לו לאדם שממעשיו הגשמיים להוליד בנים ולעסוק בפרנסה וכדומה, ונהיה מזה תורה, הרי שאין לו מה לומר עוד תורה בפרשה הזאת, ע"כ.

והנה כי כן גם אצל הגויים יש ענין של נישואין, ולהוליד בנים ומקיימין את העולם בהביאם דורות של בני אדם שהם עיקר ישובו של עולם, אמנם אין להם שום קיום מצוה בזה, וכל כולו מעשה גשמי לצורך הנאתם וטובתם הוא, ואין לו בזה שום קיבול שר, משא"כ יהודי כשעושה כל זה, הרי שאצלו הוא מצוה ומקיים בזה ציווי הבורא ית"ש, ושכרו מובטח לו על המעשה הטוב אשר עשה.

וי"ל עפ"י מ"ש רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, וכבר עמדו בזה קדמאי בביאור המאמר, שהרי לכאורה אם היה רק כמה מצוות בודדות היה קל ביותר לקיים את כולם, מעכשיו שיש תרי"ג מצוות ולא קל להגיע לקיום כל התרי"ג מצוות, ועפ"י הג"ל י"ל הכוונה, שיש דברים שגם היהודי וגם הגוי להבדיל עושים אותם, כמו הדברים הנצרכים לצורך קיום הגוף, ושאר דברים גשמיים, שאצל היהודי הם מעשים של קיום מצוות, ואצל הגוי הם מעשה בהמו, ומסופר על הגרש"י איערבאך זצ"ל שפגש בו אדם בשעות הבוקר ושאלהו למהו פירושו וביאור המימרא של ר"ח ב"ר עקשיא, וענהו הגרש"י הנה בכמה שעות האלו שעברו מאז קמת משנתך, עשית כמה וכמה דברים שכפי ראות הם מעשים גשמיים, אך עלו לך לחשבון מצוותך, כגון נטילת ידיים, ולבישת הבגדים, ועשיית צרכים, ואכילה ושתייה וכו', שכל הדברים הללו מלאים בהלכות הכרוכות בהם בסדר ההנהגה, ואילו הגוי ג"כ עשה כל הדברים האלו כמותך ולא נחשב לו הדברים לשם מעשה טוב ולא קיים בזה שום מצוה, וזהו רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, היינו שהמנים את מצוות התורה בדברים ומעשים גשמיים להרבותם ולמלאותם במצוות כדי לזכותם וליתן להם שכר טוב על קיומם.

וכן היא ענין הנישואין שאצל היהודי היא מצוה נשגבה עד מאד, עד כדי כך שמגיע לדרגה של מחילת עונות בדרגא עילאה, בעוד שאצל הגוי היא מעשה גשמי גרידא, ואפי' שגם אצל הגוי יש ענין של מחילת עונות כשנושא אשה, כדלפינן ממחלת בת ישמעאל, שנקרא שמה מחלת שחמלו להם עונותיהם כשנושאה עשו לאשה כדאיתא ברש"י (וישלה ל"ג), כל זה היא רק לפנים, וכלה עם הזמן, מבלי שיהיה לה קיום והוי.

כי מהזכיה הגדולה הזאת שזכינו שהנישואין היא קיום מצוה, עי"ז יש לנישואין חווק קיום, והיא בבחינת אהבה שאינה תלויה בדבר ואינה כטיילה לעולם, ועינינו תראה באלו הנישואים אשה שלא עפ"י תורה ומצוות רובא דמינכר מנישואין כאלו אין להם קיום, וכעבור זמן נתפדרה החמילה שמתחתם נחפכה לתוגה, וביתם נהרס ונחרב ועולליהם הרכים נהיו ליתומים בחיי הוריהם, וכל כולם אומר צער ויגון, וכל זה בא להם מפאת ריחוקם מתורה ומצוות ונישואיהם היתה מעשה גשמי ובהמו.

ובספר מאורן של ישראל (ערב יוה"ט) הביא בשם האדמו"ר הזקן מאלכסנדר זיע"א בטעם המצוה לענג את השבת כמאכל ומשתה, אף שלולי המצוה ג"כ היו אוכלין בשבת, כי מחמת שאסור בעבודה ובמקח וממכר ומ"מ כל יום השבת והזמן פנוי לאכילה ושתייה, ממילא היו מתענגים בשבת בכל מיני תענוגים, וכן המצוה לאכול בעיה"כ, הלא מבלעדי המצוה היו אוכלין כדי שיהא כוח לצום ביה"כ, אך הטעם שעשו מזה מצוה היא בכדי לקדש ולטהר את מעשה האכילה ועי"כ לא יתגשם האדם מהאכילה, וזה מתוקף האהבה שהייתה את עמו ישראל, ע"ה האכילה של מצוה מתקדשים עי"ז, וע"ע בספה"ק ישמח ישראל (פ' חיי שרה אות ה) שכל אכילות מצוה או דברי קדושה יש בהם הוי, כי דבריו חיים וקיימים לעד, פי' כוח דיבורו מכניס בהם הוי וקיום, אבל דברים רשומים לית בהם הוי והם כלה ונפסד, ע"כ, ובשמיני עצרת (אות ל"ח) הביא בשם מהר"ם ממועזיטש זיע"א על דברי הסבא בזה"ק (ח"ב צ"ה). ואתקשטת בקישוטין "דלא" הווי, היינו שכל מצוות ומע"ט יש להם קיום והיות, אבל דברי העוה"ז אכילה ושתייה וכדומה המה נקראים לא הווי, כי אין להם היות, אבל כשהאדם מכוון לעשותם לשם ד' כראוי בכונה נכונה או מכניס בהם קיום והיות, ומהו נעשו קשומי כלה, שעשועין דמלכא, ע"כ.

ועפ"י ז"ל הכתוב את בשמת בת ישמעל, (וישלה ל"ג) וברש"י,

סיפר הגאון ר' ישראל גרוסמן זצ"ל למרן רבינו מוהרמ"מ מלעלוב זיע"א שבעת חתונות הרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא זיע"א עם בת דכרית אהרן מקארלין זיע"א, ורק הרה"ק ר"י מרוזין ואמר למשמעו להכריז שאם אחד יכנס לרקוד מולו ואם פגם וכו' פעם אחת בחייו במעשה או בדיבור ואפי' במחשבה, אשליבו מכל העולמות, ונכנס לרקוד הרה"ק ר' ישראל ב"ר משה בער אהרן של הבית אהרן מאמו, ואח"כ אמר הרה"ק מרוזין לבית אהרן, האברך הזה רקד כראוי ביותר ובטהרה, ע"כ, וענה על זה מרן מוהרמ"מ זיע"א: דער חידוש איז פון ר' ישראל, וואס ער האט אפי' די מחשבה קיין איין מאהל אין זיין לעבן פונם געווען, אבער במעשה אפי' בדיבור איז נישט קיין רבותא [החידוש הוא של ר' ישראל שאפי' במחשבה לא פגם אפי' פעם אחת, במעשה ובדיבור אין זה שום חידוש]. (קדושת מורדכי)

בני היו וזיר בהנכנסת כלה לחופה ולשמח החתן, שכל המשמחו כאילו קיבל התורה מהר סיני, שנא' ויתן אל משה ככלותו וגו' ככלתו כתוב, ודאי יום שניתן תורה כיום שנכנסת כלה לחופה. (ארוחת חיים - צוואת ר' אליעזר הגדול)

ע"י שמחת חתן ממורר שמחה למעלה בספספ"ה שנת אמת: לחתונת בני א"מ שי: ברכת שהשמחה במעונו, דכ' ישמח ישראל בעושיו, שצריכין לבטל השמחה לבעליו והשי"ת הוא בעל השמחה שהשמחה שלו וע"י יש קיום להשמחה, וכן ברכת אשר ברא היא הערה יפה לאדם להבין ולהשכיל, כי כל ההתענוגים והשמחות שיש בעולם אינו דבר טבעי רק שכן ברא השי"ת שיהי' מזה תענוג ושמחה. גם זה אמת כי שמחת חתן ממורר שמחה במעונו וכך ברא יוצר השי"ת שיתעורר שמחה במעונו ע"י החתן והכלה ובה משמח החתן שזוכה לעורר למעלה שמחה. ע"כ.

עוד שם לחתונת בני מ"ב שי: ושמחת חתן בכלה ממורר שמחה למעלה וכמה שמיידח האדם לעצמו אשה כמו שהביאנו השי"ת ושמח בחלקו חלק ה' עמו, הגם כי הכל שלו רק זה שמחה אמיתית בחלק מיוחד השי"ת לו כמאמר הנ"ל איחור עשיר השמח בחלקו כי ע"י יתוד חלק שלו חל עליו ברכה.

בברכת נישואין שמח תשמח שוש תשיש, פי' שיעיקר השמחה כדי לעורר לפניו ית' שמחה במעונו והלא אהו"ל כשארם בצער שכינה אומרת קלני מראשי בני ק"ו כשארם בשמחה הקב"ה וב"ש שמח בשמחתו, וממילא יתחבר למעלה שמחה גם לחתונתים וזה שמח תשמח, שוש תשיש, כמ"ש שישו אתה משוש כל המתאבלים עלי וכו'.

יאמין שזוכה לתורה ויזכה לזה

המשמח חתן זוכה לתורה, צריך האדם להאמין שכן הוא, אף שאינו מרגיש, החידושי הר"ם אמר שאדם מתפלל ומבקש לחתנו מאתך חכמה בינה ודעת ואינו מאמין לעצמו, שאינו מנסה אחר התפילה אם השיג חכמה בינה ודעת האדם צריך להאמין וככל שאמאנים כך נעשה רושם. (אמרי אמת)

השתתפות בחתונה - ואהבת לרעך כמוך

אז"ל ואיחזיק' כל כשהיו כותבין חתונה לחתונה כתבו שיבואו לחתונה כדי לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך, היינו שזה מביא לאהדות ומתקיים ואהבת לרעך כמוך. (אמרי אמת)

חתן צריך להיות בשמחה ולהכניס שמחה באחרים, אי' ברש"י ע"פ עשיתי ככל אשר ציוונית שמחתי ושמחתני, כשארם בשמחה הוא יכול להכניס שמחה גם באחרים, ואם החתן עצמו אינו שמח חילה הוא גורם למברך משמח חתן שיברך לבטלה ועובר על לפני עור. (הי"ל)

בכל חתונה יהודית מוציאים רשע מהגיהנום

איתא בברייתא בחיי שבתין צריך להביא קרבן תודה, והטעם ע"פ מה ששמעתי בשם החידושי הר"ם שבתונה יהודית מוציאים רשע מהגיהנום, וז"ל הכי אלקים מושבי יחידים ביתה מוציאים אסירים בכושרות, עכ"ל. והוא דמיון יוצא מביט האסורים, שצריך להביא תודה, וכל' דמיון זקני ז"ל הוא אמיתיים המה, ורמז לדבר מעבירין את המת מלפני כלה וכו'. (אמרי אמת)

ושוב אמר מוהר"ל כמה גדולה שמחת נישואין, וסיפר לנו מעשה שאירע לפניו אשר מתה מושלת המדינה ולכבודה צויה המושל שלא לנגן בכל המדינה אותה השנה בשום כלי שיר, ושאלו מוהר"ל מכל אם לעשות נישואין בלי כלי זמר [ולעשות דינא לשמח חתן וכלה על שירת הפתח], והיה הרב מורה להם שלא יעשו הנישואין בלי כלי זמר הוא עיקר השמחה של חתן וכלה ואם אין במקומם ילכו למקום שאפשר, וכן עשו שהלכו ג' פראות מעירו עיפונשטין לק"ק דימנצא ועשו עם הנישואין בכלי זמר (מוהר"ל, הל עיובי הצות [הובא במג"א סי' של"ה סק"ד]).

המנהג פשוט להביא מנגנים בתוף ובכנור לשמחת חתן וכלה. (נכנסת הגדולה, אה"ע סס"ה) אין שמחת חתן וכלה בלא כלי שיר. (סוד אה"ח סי' של"ה בשם האבי עזרי).

ו רקיעים פתוחים בליל הנישואין

כמובנה ששמעתי מאמור"ר אברהם הלוי נ"י, איך שהרה"ק ר' יחיאל מאיר ז"ל מווסטנין היה מנהגו להזכיר עצמו לפני

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

פנינים ודדושים רקיעים על עניני נישואין מפי ספרים וטופנים

החתן, ואמר שכל זה רקיעים פתוחים לפניו בלילה זו עכ"ל. (ארא דבי הלולי)

הרה"ק העטרת צבי מוידשטוב זיע"א נהג שכאשר הכלה סובבת את החתן בעת החופה ז' פעמים, למנות אותן מעין עבודת ההואות כיום הכיפורים, ובהקפה א' מנה "אהת", "אהת ואחת", "אהת ושתיים" וכו' עד "אהת ושבע". (זמח לשמו את שי')

הרה"ק ר' צבי מוידשטוב זיע"א היה רגיל לומר שהכתובה נבית הוא בבחי' מוזהר, והיה מאוד מהיר שתיכתב הכתובה בנוסח מיוחד אשר כל אות בה מרמז לשמות הק', ואף גילה פ"א טפח מהשמות הק' הנסתרים בשטר אירוסין שכתוב שם ואל יעלימו "לא זו מזו ולא זו מזו" אותיות מוזהר. (כא יעקב חיים - האינו)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מוידשטוב זיע"א כששידך את נכדו וקרא את התנאים והגיע לתיבות לא זו מזו ולא זו מזה התלהב מאוד, משום שהוא סוד גדול, ואח"כ אמר חידושי תורה עמיקא וטמירא על זה. (שמע אפרים)

הקב"ה עוקר האבות מגו"ע להשתתף בשמחת בניהם - וצריך לשתף הקב"ה בשמחה

איתא בבוה"ק (פינחס בתרעום) כמה חביבים ישראל לפני הקב"ה שהשמחה שלהם והתשמחה שלהם אינה אלא לשתף להקב"ה והשכינה בהם. כי כן למדנו כל שמחה של ישראל שאינו משתפים בה את הקב"ה והשכינה אינה שמחה, ונכון הוא ס"מ וכל הכת שלו לקטר על אותה השמחה ונהפך לצער ולכבי, ומנין לנו שיש לישראל לשתף את הקב"ה ושכינתו בשמחתם, כי כתוב ישמח ישראל בעושיו, השמחה היא של ישראל אינה אלא בעושיו, "בעושי"ו" "בעושי"ו" היה לו למרז? אלא אלו הם הקב"ה ואביו ואמו שאע"פ שמתו הקב"ה עוקרם מגן עדן ומביאם עמו לאותה שמחה לקחת חלק בשמחה עם הקב"ה ושכינתו.

כי למדנו בשעה שאדם משתף את הקב"ה בשמחתו בא הקב"ה לג"ע ולוקח משום את אביו ואמו שהם שותפים עמו ומביאים עמו לאותה השמחה, וכולם נמצאים שם ובני אדם אינם יודעים וכו' עכ"ל.

בעל שמחה יכול להשפיע שמחה

דברי הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זיע"א בנישואי אחד מבניו הק': איתא בשם הרה"ק ר' פינחס מקורין זיע"א דמשום הכי נקרא מי שעושה שמחה "בעל שמחה" מפני שהוא ביה"ב על השמחה, וכידו להשפיע שמחה אף על אחרים, יעורר ה' שמשמחתו זאת ישיפע הקב"ה ישועה ושמחה על כלל ישראל.

איתא בגמ' (עירובין טז): "האי עלמא כבי הילולא דמיא", הענין הוא ע"פ"י מה שא"י במדרש (בר" ע, ח) ומובא ברש"י הק' (בראשית כא, ו): "הרבה עקרות נפקדו עמה, הרבה חולים תרפאו בו כיום והרבה שמחה היה בעולם". ובאיור נפקדו הוא, כמו שאנו רואים כשארם עושה שמחה, אינו מדרקד כ"כ להזמין לשמחתו רק אוהביו וקרוביו, אלא הרבה פעמים הוא מרבה בקרואים אף כאלה שאינם כ"כ באהבה עמו, וידוע, שהנהגת העולמות למעלה היא כדוגמת הנהגה בעוה"ו, וכדאי' בגמ' (ברכות טז): מלכותא דרעא קען מלכותא דרקינעא, נמצא, בעת שישמח אהבי ה' שמחים, אז גם שמחתו של הקב"ה, ולכן, בעת שאברהם ושרה נפקדו ושמחו מנכנס הנולד לעת וקנותם, היה אז הקב"ה "בעל השמחה" כי הוא פעל כל זאת, וממילא השפיע על הקב"ה שמחה אף על מי שאינו מאוהביו, וכולן נפקדו, גם האומות, ביום זה.

וזה פירוש הגמ' הנ"ל: האי עלמא כבי הילולא דמיא, כי הקב"ה מתנהג בעולמו כמו בהילולא, בעת חתונה, שבעל השמחה משפיע גם לזרים ולאנים אוהבים, כן מתנהג הקב"ה בעולמו בעת שיש שמחה לאחד מישראל אוהביו, שאז הקב"ה נקרא בעל שמחה - ומשפיע לכולם, וז"ש הרבה שמחה היה אז בעולם...

השי"ת יעורר משמחה זו השפעה ופרנסה לכלל ישראל, כי עם ה' צריכים פרנסה והוא קשה כדאי' (פסחים קה) קשין מזונותיו של אדם כקרי"ם, וכעת בשמחת הנישואין נקטרע הים של זיווג, נקל גם קריעת הים של מזונותיהן של ישראל. (מר ישראל עמו קב"ה)

פנינים נבחרים על עניני נישואין ערבים ומתוקים אמות טהורות מנהגי קודש ספורים ועבודות מרובותי הק' זיע"א

מרן הרמ"ם היה מספר גופא דעובדא היכי הוה, שהיהודי הקדוש מפרישיתא רצה מרד להשתדך עם הרה"ק מרן מוהר"ד מלעלוב ולקחת את בנו הרה"ק מרן ר' משה לחתן, ואמר לו הרה"ק מרן מוהר"ד הלא בני משה אינו למדן, ואמר לו היהודי הקדוש על מתן כן, שוב אמר לו מרן מוהר"ד הלא אינו יחסן ועתה היהודי הקדוש אפי' וע"מ כן, שוב אמר לו מרן מוהר"ד הלא בודאי שיקדש בטבעת של זהב טהור, ואמר לו היהודי הקדוש הן, וע"י אינו מוותר לבסוף אכן כן הוה, וכשהגיע זמן החופה לא היה בטבעת של זהב בנמצא, ולא רצה היהודי הקדוש לחופה, אלא שהיה שם אחד "ואם ער לא נישט געווען קיין נער" הלך לאשתו וביקש ממנה את הטבעת של הזהב מעל ידה, ויתנה לחתן כמתנה ויקדש בה את בת היהודי הקדוש ולו לאשה ע"כ.

מוסר קודם החופה

קודם שהלכו לחופה של הרה"ק הפחד יצחק מבניא זיע"א אמר הרה"ק ר' אהרן מקארלין בעל בוסת אהרן לחתנו הקדוש: מחותן יקר ומר אוננים אומרים מוסר לחתן לפני החופה. מיד לקח אביו את לחיו הימני של בנו החתן בין שתי אצבעותיו אצבע ואמה ואמר לו: כתיב בתוה"ק כשרקבא אמנו ראתה ליעצק אבנו [תקח את הצעף ותתכס] ופירש"י הקדוש ותתכס לשון ותתפעל כמו ותקבר ותשבר, וא"כ קשה האם רש"י הקדוש לא יכל למצוא לשון ותתפעל בכל התנ"ך רק ותקבר ותשבר, רק בתבין בני כי יש שלשה זמנים אצל אדם שכולם מתהלכין סביבו פעם האי כשנולד יש שמחה גדולה עם הילד שנולד. פעם הב' כשנישא. פעם הג' בפטירתו שאז יש רעש גדול עם הנפטר. הפעם הא' בתור ילד הוא לא יודע כלום וגם בזמן שהוא נפטר גם אינו יודע כלום, רק מתי הוא יכל לחוש ולהרגיש מה הולך עימו בפעם הב' לפני חופתו שאז הוא שרוי בהתרגשות עצומה. לכן צריכים לראות שכל הג' זמנים יהיו שווים אצלו.

והחל החתן להוריד דמעות, ויהבב הרה"ק את בנו החתן על לחיו, ואמר לו גענוג מיין קינד, אל תכבה עוד, וזה כונת רש"י ותתכס [כי או היתה רבקה לפני הנישואין] לשון "ותתפעל", פי שצריך לראות שההתפעלות או יהיה כמו ותקבר, והיינו בעת הקבורה, ותשבר, בעת הלידה עת שפירת האבניים.

ומרן אדמו"ר זיע"א הוסיף על כך שלשון ותקבר וכו' לא הפשט שעבר שכן, אלא נולד מחדש, וכשנפטר הכוונה שסיים תפקידו, כן גם בשמחתו הג' מצב חדש, לשון ותתפעל הפעולה נהיית אצלו כבריה חדשה, של החתונה כמו ותקבר ותשבר.

ולפי רבינו מובן למה מוחלין עונותיו כי זה דבר חדש, וזה פרישע זאך.

מרן הרה"ק הרמ"ם היה אומר לכל חתן ביום חופתו שיגמור את כל התהלים (יש אומרים בשם מרן הרה"ק הרד"ש שאמר לחתנים לגמור ביום חופתם ב' פעמים כגון כפ"י) כידוע גדול ענין זה. בספר עניי הגפן (פרק ו' ב') מביא משוה"ע" מנהג זה כמנהג ותקין לחתן ולכלה בשם הקול ארי, ופירוש הפסוק מי ימלא גבורות ה' ישימעי כל תהלתו, דע"י אמירת כל התהלים כמתון ולא במהירות ובלא הפסק מכללים כל הדינים והגבר.

גם הביא מספר הזכרונות לוקטן הרה"ק ר' פנחס אליעזר זצ"ל ששמעו מפה קדוש מרן הרה"ק ש מלעלוב שאמר לחתן לילך לכותל ואמר לו שיאמר מספר פעמים מומור כן שבתהלים יען ה' יצונו וכו', ואינו זוכר כמה פעמים צוה לו שיאמר.

ובעבודת הקודש הדה"ד א' (כספן ליאר) מביא ענין גדול לאומר י"ב פעמים, וגם אמר לחתן הנ"ל דר"ת חתן הוא חטאתי נגדי תמיד כנודע ממרן הבעש"ט זיע"א, וכל"ה ר"ת כעצם השמים ל' טוהר.

חתן, כל"ה - ר"ת:

מרן הרה"ק הרד"ש זיע"א אמר עפ"מ"ש מרן הבעש"ט זיע"א דחתן ר"ת ח'טאתי נגדי תמיד, והוסיף רבינו זיע"א לרמז דכלה ר"ת כ'עצם השמים ל'טוהר. (ספר הזכרונות מהר"א פקשה)

קהל "עטרת משה" דחסידי לעלוב לאנדאן יצ"ו
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שמחו בה' וגילו צדיקים
ברגשי גיל וחדוה ובהדרת כבוד, הונא לשגר את ברכתו המאליפות אל הוד מעלתה האי אילנא וברבא, איש האשכולות, מו"ר, חסיד ופרישאי, הננו נפשיא, כשמן תורק שמו, מפ מפי מרגליות, אוצר כלי מדה, ידא ה' מרבנים ורביים צריכים לו. פרי עץ הדד וענף עץ אבות, מסודר למען קהילתנו המעטירה
ה"ה הגאון הצדיק המשפיע באור התורה וחסידות לצמאים לדבר ה' אב"ד דקהילתנו שליט"א
בן כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א
לדגל השמחה הרשוי' במעונו בנישואי בתו החשובה ב"ק תחי' עב"ג הבה"ח המופלג בתו"ש, פאר המעלות, נכד רביה"ק מלעלוב, חו"ב בתורה וחסידות הוב ישראל הלבירשטאם שליט"א בששט"מ ז' בסיון טוב ומזל טוב יה"ד מלפני אבינו שבשמים, הבט משמים ופקוד גפן זאת, שיוכה מע"כ לרוב תענוג ונחת לתפארת השושילתא דדחבא, ומשמחת בית צדיקים זו יושפעו השפעות טובות שישון ושמחה וכו"ס ברו"ג, לנו וכלל ישראל אמן.
המברכים נאמנה בלו"ג הפיצה
הנהלת המוסדות - קהל חסידי לעלוב - אברכי המכללים ומתפללי ביהמ"ד

בעיר מזיבוזי חי עני הגון וירא שמים אשר בתו הגדולה הגיעה לפירקה ואף נמצא עבודה חתן הולם, אך בידו לא הייתה פרוטה להשיאה. בצר לו פנה לצדיק הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל, "האזהב ישראל מאפטא" ז"ע, אשר בערוה ימיו עבר לעיר מזיבוזי. לאחר ששמע הרבי את דברי העני, שאל: "ומה דרוש לך כדי להשיאה?" "הלוואה בסך 100 רובל, אותה אפרע לאט לאט", ענה. "100 רובל זהו סכום נכבד, האם יש בידך משכונן לתת עבור סכום זה. כן! בביתו מצוי ש"ס יקר מדפוס סלאיטה, אך ואביאנו, אמר העני."

כאשר ראה הרבי את הספרים הנפלאים הללו אמר: "ש"ס מהודר שכזה יקר הוא מאוד ומוכן אני להלוותך 200 רובל, וכך תעשה את החתונה בהרחבה ולדאוג שלבני הזוג לא יחסר דבר... וכשיהיה לך תחזיר לי את הכסף". אורו פניו של העני בעת שהגיש לו הרבי את שטרות הכסף, צרר אותם ופנה לצאת את הארץ שאז עצרו הרבי ואמר: "ש"ס כה יפה ומהודר, אחריה גדולה היא לשמור עליו, אנא! עשה עמי חסד וקח אותה לבינתך... בטוחני כי תשמור עליו יותר טוב ממני!" העני התפלא על דבריו של הרבי אך לא אמר דבר, לקח מיד את הש"ס והשיבו לארון הספרים בביתו. הגיע מועד החופה והרבי קרא לעני שיבוא אליו. "החלטתי שאינך צריך להשיב לי את הכסף", אמר הרבי והמשיך: "ידוע שהש"ט ברא את העולם בששה ימים בשביל ישראל, כדי שיהיה היהודי מרוצה בשלימות מהנהגתו", וחשבתו לעצמי, מתי היא שמחתו של יהודי? ובכן, כל ימיו טרוד האדם על פרנסתו וצער גדול הילדים, וכאשר מגיע היום המאושר בו הוא מכניס את בנו או בתו לחופה לאחר שנים של יגיעה ודאגות, בשעה זו נשכחים ממנו כל התלאות והסבל שגברו עליו ובשובו בו החופה מצב רוחו כל כך מרומם עד כי הוא מתמלא שמחה אין קץ ופיו מלא שיר שבח והודיה לקדוש ברוך הוא על כל הטובות והנפלאות שעשה עימו, וזוהי השמחה המושלמת והאמיתית, והנה, המשיך הרבי, "עלה בדעתך, כי כאשר תגיע לרגע מאושר בו, פתאום יעלה בראשך זיכרון החוב הגדול אותו עליך להחזיר לי, דאגה זו תפגום בשמחתך עד שבסיבתה לא תצא לפועל תכלית כוונת הבורא יתברך בבריאת העולם, שהיה לא תהיה מרוצה לחלוטין מהנהגתך הן יתברך איתך ולא תצליח להודות לו בלב שלם חלילה, על כך החלטתי, סיים הרבי, כי אינני רוצה להיות הסיבה להפרת תכליתת של הבריאה, ולכן הכסף נתון לך במתנה גמורה ובלבד שיהא ליבך טוב עליך כי בברך ה"א אל-קיי."

קפיצה רחוב "הק בחופה

באמצע רחוב "שרוקה" אשר בלב השכונה היהודית בעיר בקראקוב, עירו של רבינו הרמ"א ז"ע, ישנה חלקת אדמה מגודרת בגדר ברזל. בספר "תפארת אבות" מובא הסיפור הבא: בלב הרובע היהודי בקראקא, באמצע הרחבה, ניצבת חומת אבנים נמוכה המקיפה פיסת קרקע שהכל עוקפים אותה. חומה זו נבנתה על פי ציוויו של המלך זיגמונד השני על פי בקשתו של רבינו הרמ"א, עקב מעשה שדיה: בחצר המלך זיגמונד השני כיהן גובה מיסים יהודי בשם שלמה זליגמן, בן למשפחת כהנים, שלא נגע אלקים בלבבו, והחליט לשאת אשה גרושה. כמובן, שלא רק שהודיע רבנו שלא ישיאם, אלא שיחרים כל מי שירחיב עוז לסייע לו בדבר עבירה זו. הבל הלה וסיפר למלך את הכרזתו זו של הרמ"א הפוגעת בו ובתכניותיו. רבינו קרא עקב כך אל המלך, שפקד עליו בלתי דין ודברים לערוך את החופה והקידושוין כדת משה וישראל. לא הועילו הסברים בקשות ותחנונים, כי ד המלך היתה תקיפה.

ביודע שאין ככוונת רבינו לערוך את הטקס, ומתוך הנחה שינסה לחמוק ממנו, שלח המלך קבוצת חיילים כבר משעות הבוקר של יום החופה כדי לשמור את בית הרב שלא יברח. הרב נאלץ להגיע בסופו של דבר למקום החופה, מול בית הכנסת הישן, כשהוא אינו יודע לשיט עצות בפגשו, אם יעשה - הרמ"א חילול שמו הגדול בפני הכל, ואם לא יעשה יהיה נידון למוות.

התקרב הרב אל בני הזוג וניסח בניסיון של הרגע האחרון, את הניאום האחרון, אך ללא הועיל. כשראה שכל מה הוא עמד רבינו וקרא את קריאתו של משה רבנו: "סורו מעל האנשים הרשעים האלו!" הקהל זע בפחד והתרחק מבני הזוג, מתחת לחופה נותרו שני פרוצי הגדר לבדם. פנה הרב בתפילה אל ה' שיעשה בהם את הדין הראוי לחולקים על תורת משה קדוה וכל עדתו. והנה פצתה האדמה את פיה ותבלעם חיים, אותם ואת חופתם. הקהל הגדול נסו על נפשם לקול הרעש, והבור באדמה נתכסה בעפר.

בנוגע דבר המעשה אל המלך חשש כי גם בו תפגע הקפידתא של הרב, ושלא כרכרה להביאו אליו, ולבש את סליחתו. רבינו הסביר לו שלא בו אישית פגע הוא אלא בכבודו של תורה ובדת ישראל, ועל כך יצא הקצף והחל

הנגף. משיאלו המלך אם יוכל לעשות דבר עבורו כפיצוי על עוונת הנפש שנגרמה לו, ענה ואמר הרב: הואיל ושני המורדים בתורה נבלעו חיים בכיכר העיר ושם מקום קבורתם, ולפיכך אסור לכהנים לעבור שם, אבקש מהוד מלכותו רשות לגדור את המקום לכל יטמאו הכהנים. הגדר הוקמה, כסימן ואות לבני מרי לבל יהינו לעבור על מצוות התורה.

ההצלה הגדולה בזכות מצות הכנסת כלה

חבורת אברכים צעדה בשעת לילה מאוחרת ברחובות העיר. "זהו ביתי", ניכנס ונקרא לו! "אכן, זה הבית" הסכימו האחרים. "מדוע הכל כה חשוק ואף לא קרן אור אחת בוקעת מהחלונות?" "מה הפלא! בודאי בני הבית כבר ישנים, הן כמעט שעת הצהר."

ניאלץ לעוררם משנתם, הן ר' משה אמר כי בלא ר' יענקל לא תיערך חופת בתו! אמר אחד מהם וצילצל בפעמון. זה השמיע לצלילים רמים, אך תמוה הבית לא בקע מענה. ניכנס! פסקו החבורה, "נקפוץ מעל הגדר וניכנס, שמא ארע דבר מה לר' ברל ולבני ביתו?" היש זה הפת בתוך החצר החשוכה, ולאחר רגע ניצבו בפפת הבית. ההפתעתם מצאו את הדלת פתוחה לרווחה. הם נכנסו פנימה וחלפו לאיטם במסדרון האפלולי. פתאום... נתקל אחד מהם במכשול בדרכו, "אדם! אדם שוכב כאן על הרצפה!! זעק באימה. עד מהרה הוצת גפרור ולעיני בני החבורה נגלה מחזה להות: על רצפת המסדרון שכבו, כפותים ומחוסרי הכרה, בעל הבית וזוגתו. "מה קרה כאן?!! תמהו. הם שיחררו את הכפותים מכבליהם והשיבו את רוחם. "ר' יענקל, מה קרה?" שאלו את בעל הבית המתאושש. "חסדי ה' כי לא תמונ!" רטט קולו של ר' יענקל, "נס גלוי! והכל בזכותכם! ובעצם מי אתם?" שאל. "אנו שליחיו של ר' משה, ובאנו להזמין לשמחת נשואי בתו", ובכן, בזכות מצות הכנסת כלה צלנו!" קרא ר' יענקל, ומיד קם ממקומו לשוטט בבית אשר בו ניכרה ערבוביה איומה. "הם לא הצליחו ליטול מאומה והכל בזכות מצות הכנסת כלה!!", "מי לא הצליח?" שאלו האברכים? "הגנבים??" ענקל: "הגנבים שפרצו לביתנו, כנראה ששמעו אתכם ונמלטו בטרם הספיקו לבצע זממם..." "ועתה", שאלוהו האברכים, "התארתו לבוא עמנו להשתתף בשמחתו של ר' משה?" בודאי, מוכן ומזומן אני ללכת ולהשתתף בשמחתו של ר' משה, הן בזכותו ניצלנו... וכך בשעה שכל הקרואים כבר עזבו את השמחה הגיעו ר' יענקל ואשתו, עם החבורה אל מעונו של ר' משה, בו שרתה עדיין השמחה. "מדוע כה אחרתם לבוא?" קראו בעלי השמחה לעבר הבאים. "מצוה לספר חסדי ה'!" אמר ר' יענקל, "אצבע אלקים רואה אני במעשה שארע לנו הלילה. שמעו נא את המעשה". כל הנוכחים היטו אוניהם לר' יענקל. "היה זה ב"אסרו הגי" של פסח כששכנתי לביתי מתפילה שחרית, בא לקראתי ר' משה. מיד כשברכני ב"בוקר טוב" ראיתי שרוחו נכאה. "מה ארע לך ר' משה? מדוע פניך נפולות?" שאלתי, "אינני מוצא צעה", אמר, "מיד לאחר שבועות עומד אני להשיא למזל טוב את בתו, ופרוטה אינה מצויה בכיס לשם כך". "אם וזהו כל הצרה", עניתו, "אין מקום ליאוש, אמור נא לי, כמה זהובים נחוצים לך?" כ-200 זהובים, השיב ר' משה. הוצאתי מכיס 300 זהובים ומסרתי לו, "רצוני להשתתף בשמחתך, אך לתשכח להזמין!" ואולם שכח ר' משה להזמיןני אלא שהלילה סמוך לחצות נזכר בי ושלא לקרוא לי, וזאת בדיוק בלילה בו חבורת גנבים פקדה את ביתי. מי יודע מה היו הם מעוללים אם לא היו האברכים באים... הנה כי כן", המשיך ר' יענקל, "רואים אתם שנתקיימו לי דברי החכם מכל אדם, שלמה המלך ע"ה: "ישלח לחמך על פני מיים כי ברוב הימים תמצאנו", וזכות מעט הזהובים שנידבתי לצורך הכנסת כלה, הצילנו ה", וזה שנאמר: "צדקה תציל ממוות."

עסק טוב בזכות עצת הצדיק

אל חדרו של הצדיק מאפטא נכנס יהודי שבור ורצוץ. רבי, התחנן, עזור לי, בת בוגרת יש לי בביתי, סוף סוף מצאה שידוך ואין לי כסף להשיאה, מהו הסכום הדרוש לך, שאל הרבי, "אלף רובל" ענה. "וכמה כסף יש לך כעת, שאל הרבי, רובל אחד בלבד, השיב המסכן. הרהר הצדיק קלות ואחר אמר: לך לשלום, והעסק הראשון שידומן לך, תעשה והי' יהא בעורך, איזה עסק אפשר לעשות עם רובל אחד, הרהר היהודי אך מיד התעשת וקבע בליבו אמונת חכמים, "כך אעשה ואצליח", הרהר הרב שוב, בהיותו בדרך עצר לנוח כפונדק אחד, ועיניו הסכו את תשומת לבו לשולחן אחד בו ישבו סוהרי הלומים

יהודים. הוא קם והתקרב אל החבורה לראות את ההלומים מקרוב. "מה לך לוטש עיניים", שאל אחד הסוחרים, "מעוניין אתה ביהלום, המילה "לא", עמדה על קצה לשונו, אך מיד נזכר בדברי הצדיק ואמר בקול בוטה, פן, וכמה כסף יש לך, רובל אחד" השיב בבטחון. צחוק אדיר פרץ מפי הסוחרים, בעצם, המשיך הסוחר, "יש לי מה למכור לך ברובל אחד". מה, שאל העני, "את חלקי לעולם הבא", ענה הסוחר. "אקנה בשמחה, אך בתנאי שנחתום על שטר עם עדים, אמר העני. וכך תתמו הן על הסוחר ולי שטר מכירה וכולם צהלו וצחקו על תמימותו של העני.

בדיוק ברגע זה נכנסה אשת הסוחר ושאלה לפשר צחוקם, על הבטלן הזה שנתן לי את הרובל האחרון שלו עבור חלקי בעולם הבא, גיחך בעלה. מיד הרצינו פניה ופני הסוחר קפאו. "גם את החלק הקטן שעוד היה לך מכרת עבור בצע כסף, ועתה חשוב אתה כגוי, איני חפצה בכך יותר, תן לי גט, בעלה בהה כה בתדהמה והפטירה: "זיה סתם יהיה בצחוק". "שטר עדים זה לא צחוק", הרעימה היא בקולה והוסיפה: רצוני בגט, כשפניו כבושות בקרקע, גיגש הוא לעני ואמר, בודאי מבין אתה שהכל נעשה בצחוק, בוא תחזיר לי את השטר ואחזיר לך את הרובל שלך, לא! ענה העני, אני הייתי רציני לחלוטין והעסק שריר וקיים, טוב, ענה הסוחר, "אתן לך כמה רובלים תמורתו". "בשום אופן, רק תמורת אלף רובל אחזיר לך את חלקך בעולם הבא, האם נשתטתה דעתך, תשאיר את השטר אצלך, צעק כעס. מיד התעברה אשתו אמרה "בסדר, אם כך נעך עכשיו לרב, ותתן לי גט", התחיל הסוחר לפליטה בקול מעורר חמלה: "מיצד אתן לו אלף רובל עבור שטר שנקנה ברובל אחד בלבד, אך איני מוכנה לחיות עם גוי היא זעקה ואף הוסיפה שאף מסכימה אני שתשלם לו חמשת אלפים רובלים.

בצר לו פנה הסוחר לעני ואמר, מוכן אני לשלם לך 200 רובל אפילו 300, מה דעתך, אך העני עמד על שלו, "אלף רובל, לא רובל אחד פחות, לבסוף שלף הסוחר את ארנקו והושיט לעני אלף רובל עבור חלקו בעולם הבא. תוך כדי דברים סיפר העני לאשת הסוחר על כך שבא הוא מביתו של הצדיק מאפטא ועל העצה שנתן לו שממנה צמחה ישועתו. "רצוני לנסוע לצדיק" אמרה לבעלה, ואכן באותו יום הגיעה היא אל הצדיק. בעומדה לפניו אמרה לו, שמחה אני מאד, שעל ידי נתגלגלה הזכות לעזור ליהודי זה, אך רצוני לראות את האמנים חלקו של בעלי עולם הבא שוה רק אלף רובל, השיב הצדיק מאפטא: כאשר כמור בעלך את חלקו לא היה חלק זה שווה אפילו רובל אחד, אך כאשר קנה הוא אותו בחורה באלף רובל וסייע בכך לעני להשיא את בתו, שוב לא יסולא בפז חלקו בעולם הבא.

דמי שדנכתו שביקש מרן הבעש"ט הקי זיע"א מעשה באחתו של הרה"ק רבי יצחק מדרוהוביטש שכשהגיעה לפרקה נישאה לאחד מגדולי הדור שזכה לשני שולחנות, תורה ועשירות, אך למרבה הצער לא האריך בעלה ימים ונפטר בצעירותו ללא זרע של קיימא.

האשה שעל נכסי בעלה נפלה לידיה, החלה לתור אחר שידוך הגון. חשך וכוכל לא דיברו אל לבה, שכן אלה היו לה בשפע. תקוותה היתה להנשא לחסיד מובהק, קדוש עליון, בדומה לאחיה הצדיק.

משנכפו הימים ולא השיגה דבר, הועידה את פניה אל העיר מזיבוזי. נכנסה אל הקודש פנימה ושטחה את בקשתה לפני מרן הבעל של שם טוב הקדוש, שימצא לה הוא בעצמו זיווג הגון מקרב תלמידיו הקדושים.

שלח הבעל שם טוב לקרוא לתלמידו הרה"ק רבי נחמן מהורדנקה ושאלו אם מוכן הוא להנשא לצדקנית זו שכל רצונה בזה העולם הוא רק תורה ועבודת השם.

"מסכים אני לשידוך זה", השיב רבי נחמן, "בתנאי שלא אצטרך לעסוק בנכסיה ובסחורותיה, נפשי ששקה אכן רק בתורה ועבודת הבורא".

הסכימה הצדקנית לתנאי, ומתוך שמחה גדולה נחגגה שמחת האירוסין בבית מרן הבעל שם טוב.

התלמידים אהלו לזוג הקדוש דורות ישרים ומבורכים, וגם מרן הבעל שם טוב הוציא את ברכתו על החתן והכלה שזיכו לראות בשני ובני בנים גדולים וצדיקים.

פנה הרה"ק רבי נחמן למורו ורבו מרן הבעל שם טוב הקי זיע"א ושאלו ספק בריצונת ספק בבדיחותא: "מה מנכש מר דמי שדנכתו?" ענה לו הבעל שם טוב: "כאשר אצלך יוולד בן, ואצלי תיוולד בת, נשתדך". ובחדר השני יושבת הצדקנית אדל, בת מרן הבעל שם טוב, הדברים מגיעים לאוזניה, והיא שומרת אותם לעת מועד... שנים רבות עברו מאז, מרן הבעל שם טוב נסתלק כבר לבית עולמו, ואכן כך היה: רבי שמחה, בנו של רבי נחמן מהורדנקה, נשא לאשה את מרת פייגא בתה של אדל בת מרן הבעל שם טוב.

איתא במדרש רבה {פ' וזאת הברכה} כל ישראל היו עוסקים בכסף וזהב, ומשה היה מסבב את העיר ג' ימים וג' לילות למצוא ארוננו של יוסף, שלא היו יכולים לצאת ממצרים מבלי יוסף. שכן נשבע להן בשבועה לפני מותו. משנתייגע משה פגעה בו סרח בה אשר, ראתה שהוא עיף מן הגיעה, אמרה לו: אדוני משה למה אתה עיף? אמר לה ג' ימים וג' לילות סבבתי את העיר למצוא ארוננו של יוסף, ואין אני מוצא אותו. אמרה לו: בוא עמי ואראך היכן הוא. הוליכה אותו לגת, אמרה לו: במקום הזה עשו ארון של ת"ק ככרים. והשליכו לתוך הנהר החרטומים והמכשפים..מיד עמד משה על שפת הנהר ואמר: יוסף ויוסף.. נשבעת לישראל "פקוד פקודים אלוקים אתכם", תן כבוד לאלוקי ישראל, ואל תעבד גאולתן של ישראל, מעשים טובים יש לך - בקש החיים לפני בוראך ועלה מן התהומות, מיד התחיל ארוננו של יוסף מפעפע ועולה מן התהומות כקנה אחד. לקח אותו ושם על כתפו והיה סובל אותו וכל ישראל אחריו, כשישראל היו סובלים את הכסף ואת הזהב שנשלו ממצרים, ומשה סובל ארוננו של יוסף. אמר לו הקב"ה: משה! אתה אומר שדבר קטן עשית, חייך החסד הזה שעשית גדול הוא, ולא השגדת לכסף וליזהב, אף אני אעשה עמך חסד הזה ואתעסק עמך בקבורתך.

פנינים לפרשה מפי ספרים וסופרים

בשלושה ימים, שאני נבראתי ביום השלישי, ואתה לא נבראת עד יום הששי. מיד השיב משה דברי הים אל הקב"ה: ואמר לו הקב"ה למשה, עבד המסרב ברבו, מה עושה לו, אמר לו משה: מלקין אותו במטה. אמר לו הקב"ה, אף "אתה הרם את מטך ונטה את ירך על הים ובקעהו". מיד: "ויט משה את ידו ויבקעהו". והיו יראין ישראל לבא בים, עד שקפץ נחשון בן עמינדב וירד תחילה בים, ואחריו באו כל ישראל תוך הים.

נטה ירך על הים ובקעהו

אמר משה לפני הקב"ה, אתה אומר לי שאקרע את הים, ואעשה את הים ליבשה, והכתוב אומר "אשר שמתי חול גבולות לים", והרי נשבעת שאין אתה קורעה לעולם. אל"ל הקב"ה: לא קראת מתחילת התורה, "ויאמר אלוקים יקונו המים", אני הוא שהתחתי עמו, כך התחתי עמו בתחילה שאני קורעו, שנאמר: "וישב הים לאיתנו" - לתנאו שהתחתי עמו בתחילה,

מיד שמע משה לקב"ה והלך לקרוע את הים. ולא קיבל עליו הים להיקרע, אל"ל הים, מפניך אני נקרא, אני גדול ממך, שאני נבראתי ביום ג', ואתה נבראת ביום ו', כיון ששמעו משה כן, הלך לקב"ה ואמר: אין הים רוצה להיקרע. מה עשה הקב"ה, נתן ימינו על ימינו של משה, מיד ראה הים את הקב"ה וברח, שנאמר: "ראה הים וינוס". אמר משה לים, מפני מה אתה בורח, אמר לו: מפני אלוקה יעקב, מפני יראתו של הקב"ה, מיד הרים משה ידו על הים ונבקע הים.

ובמדרש רבה מובא: כשכר ב' בקיעות שבקע אברהם אבינו עצי עולה, זכה להבקע הים לפני בני ישראל.

המים להם חומה מימים ומשמאלם

בפסיקתא איתא: ר' יוחנן ישב ודרש, כיצד היו המים עשוין לישראל בחומה, כהדין קניקלייא - ארג של עץ. וסרח בת אשר אמרה: שם היית והיה כמו אמפוטאמ - שהיו כחלונות שקופים מעבר לעבר,

וכך מצונו בפרקי דרבי אליעזר פרק מ"ב, שהמים נקפאו ונעשו ל"ב שבילין, שהם כנגד י"ב שבטים. נעשו חומות מים, ובין שביל לשביל חלונות, והיו רואין אלו את אלו.

הרם את מטך איה משה היה זה, אלא המטה שבו קרע משה את הים, לא היה דוגמתו בעולם, שהיה חקוק עליו שם המפורש, ואדם הראשון מסור לשת, וכל הדורות מסורוהו זה לזה, עד שירד יעקב אבינו למצרים ומסרו ליוסף: וכשמת יוסף, חפשו עבדי פרעה כל מה שבביתו של יוסף - ומצאוהו והניחוהו בבית גננו של פרעה, ויתרו משרי פרעה לקחו - ומשה כשהיה בבית יתרו קבלו.

כל המהלה אשר שמתי לא אשים עליך כי אני ה' רופא..

ויבוא אלימה כתב הרמ"א, טבע לומדי התורה להיות חולים, מאחר שאינם מתעמלים וכל היום יושבים. אמרה תורה, "כל המהלה..." ויבוא אלימה, כמו שאת המים המרים הפך הקב"ה למתוקים, כך את לומדי התורה הקב"ה מבריא.

מן הוא

החיד"א בספרו "פתח עינים" דן: אילו יחשוב האדם לאכול חזיר או שאר איסורין בטעם ה"מן", האם מעשה איסור הוא? וכתב: מאחר שזה היה מעשה שמים, שהמן נהפך טעמו כפי רצון האדם, אם חשב לאכול דבר איסור - טעמו לא היה מתהפך.

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא

לחם מן השמים, כתב החידושי הרי"ם: עלה בליבי מחשבה שיוכני ה' יתברך לחדש בכל יום ויום דבר בפרשת המן. וממילא הפרנסה שיוזמן לי ה' יתברך תהיה מהתורה הקדושה. והנה במדרש על הפסוק "ויברך אלוקים את יום השביעי" רבי ישמעאל אומר, ברכו במן וקדשו במן. ברכו במן שכל ימות השבת היה יורד עומר, ובערב שבת שמ עומרים, וקדשו במן שלא יורד בו כל עיקר. רבי נתן אומר ברכו במן וקדשו בברכה. והנה לגבי ברכה לפני אכילת המן, יש טוענים שלא מברכים כל עיקר, כיון שהוא לחם אבירים שנבלע באבירים,

ויש מסתפקים אם ברכת המוציא לחם מן הארץ או מן השמים על המן, פוטרת את כל הדברים הבאים בתוך הסעודה, וברור דברכת המזון ברכו אחרי אכילת המן, דהרי משה תיקן להם לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן. יהושע תיקן להם "ברכת הארץ" כיון שנכנסו לארץ. דוד ושלמה תקנו "בונה ירושלים", דוד תיקן "על ישראל עמך ועל ירושלים עירך", ושלמה תיקן "על הבית הגדול והקדוש", והטוב והמטיב" ביבנה תקנוה כנגד הרוגי ביתר.

התייצבו וראו את ישועת ה'

פי' התמיד וקוקים בעבודת ה' ל"התייצבו" להיות יציבים ולא לעלות ולרדת. והיסוד הוא דמראים לאדם הרבה פעמים ענין שילמד ממנו, או שמראים לו נס, או מהלה על השני, או על עצמו, או כל לימוד אחר, שבזה הוא מתעלה לזמן מסוים, אבל אח"כ הדרישה ממנו לעמוד ולשמור על המצב הקודם, כי קודם זו הייתה התעורר מלמעלה, ועתה דורשים ממנו התעורר מלמטה. ולכן עבודת האדם צריכה להיות להתייצב ולעבוד ה' בעקביות, וזה יסוד גדול. (מהר"ל)

דבר אל בני ישראל ויסעו

ויען משה לפני הקב"ה, רבונו של עולם, ואני מה אעשה, אמר לו: טול המטה אשר נתתי לך, ולך אל הים בשליחותי ואמור לו: אני שלוחו של יוצר בראשית חלוק המים וגלה דרכיך לבני שיעברו בך! מיד הלך משה אל הים ואמר לו דברי הקב"ה. ויען הים אל משה: לא אעשה כדברך, לפי שאתה ילוד אשה, ולא זו בלבד, אלא שאני גדול ממך

~ סיפור מפסוקי הפרשה ~

לכבוד סעודת מלוה מלכה
מסירות נפש

ויבואו בני ישראל בתוך הים כיבשה

ב"ילקוט טעם לועז" מתוארת מסירות נפש של משה רבינו עבור כלל ישראל. נדשה רבינו בשאר עומד בסיף כולם, כי הים נשאר חצוי עד שכל בני ישראל עברו, כי אילו עמד בראש, יתכן שהיו ניצלים רק אלו שהיו קרובים אליהואלו שהיו בסוף הים וטבעים, כי רובם היו מחוסרי תורה ומועשים טובים, ולכן עמד בסוף, כי לפני שיעבור משה לא יעזו המים לשוב למקומם!"

מסירותם של מנהיגי העם היהודי לצאן מרעיתם ידועה היתה בכל הדורות גדול היה רבי יצחק זילבר זצ"ל, שנודע כפרטונה של יהדות רוסיה, וגדולים היו מועשיו למען אחיו.

אחת הפעילויות הבולטות של הרב זילבר היתה בענין הגיטין. בתקופתו עזבו יהודים את רוסיה והותירו שם את נשותיהם ללא גט, כשהאשה נשאת עגונה לכל חייה. המושיה להגשת הגט, לא היתה קלה כלל ועיקר. א. היה צורך לחפש את הבעל בכל קצות תבל. ב. היו בעלים שסירבו לתת גט לנשותיהם, והרב זילבר הוצרך לנקוט בפעולות מגוונות על מנת לשכנעם לכן. רבי יצחק התמסר לנך במסירות נפש ממש, וגיטין רבים נעשו אך ורק בזכותו.

מועשה שהיה באדם אחד שעזב את אשתו ברוסיה, ואמר לה אני עוזב את המדינה, ומצדי את יכולה להתחתן עם מי שאת רוצה. הרב זילבר עלה על עקבותיו, וביקש לתת גט לאשתו, אבל האיש סירב בכל תוקף. הרב מנסה לשכנעו מכל הכיוונים האפשריים. אבל האיש הקשה את עורפו ולא הסכים לתת הגט. כיון שהמושג "יאוש" לא היה קיים אצל הרב זילבר, קם ונסע לאחד מחבריו הטובים של הבעל הסורר, ושכנעו בחשיבות הענין וביקשו ללכת לחבריו ולשכנעו שייטן את הגט. ולתשוע דברי החבר, הסכים הבעל לתת גט לאשתו, בתנאי אחד: שהיא תחתום לו על כתב התייבות שכל העבירות שלו תעבורנה אליה, ותהינה על ראשה.

הנה, כששמעה האשה את התנאי של בעלה, אמרה שהיא מוכנה להשאר עגונה כל ימיה, ולא להיות אחראית לעבירותיו של איש חוטא שכזה. הפעם מנסה הרב זילבר לשכנע את האשה ליטול הגט מבעלה, אבל היא אינה מושכת. "כי אני יודעת איזה עבירות יש לתכשית שכמוהו?! כיצד אסכים לקחת עבירות שכאלו על ראשי?! עמד הרב בנכון ולא ידע מה לעשות. ראה ה' את מסירותו וצערו של הרב זילבר לענין, שיגר לו את עזרו ומנעל. הסיפור הגיע לידיעתו של הגר"א מלין, והוא ביקש רשות מהרב זילבר לשכנע את האשה משיניתה לו פנה הגר"א מלין לאשה, ואמר לה: אני מבקש ממך שתקבלי את הגט מבעליך, ובחששותיך בענין העבירות שלו, בואי ונסכם שאכן כל העבירות שלו תהיינה על ראשך, ותהראש שלך הן תוטלנה על ראשי..." שמעה האשה כך, והסכימה על אתר לקבל את הגט.

מעשה מהרה"ק רבי חיים דוד דאקטער מפעטריקוב זי"ע תל' הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זי"ע לרגל יומא דהילולא כ' שבט (תרי"ח)

המות ששב לחיים

חלוש ורזה ישב לו חולה בחדרו של ד"ר ברנד מגדולי הרופאים שבפולין, וסיפר לו על מחלתו הקשה, הרופא בדקו, ואמר לו, שאין תרופה למחלתו, ואין כל תקווה, אמר לו החולה שיסע אולי למעיינות המרפא, אולי הרחצה שם תעלה ארכה למחלתו. אמר לו ד"ר ברנד: מצבך אנוש הוא, ואם תסע לשם, ותמוט לפני שתחזור לביתך, כנאב גדול עזב החולה את הרופא, והלך לביתו של רבינו, ואמר לעצמו: אך לביתו של רבינו מלעלוב, ואראה את זיו פניו בפעם האחרונה בחיי.

הוא נכנס לחדרו של רבינו, כשנירע עליו הייאוש הגדול בו הוא שרוי, וסיפר לרבי דוד'ל מלעלוב את מחלתו הקשה, ואת דברי הרופאים כי ימיו ספורים. חיך אליו הרבי ואמר: "אל ייאוש, הא לך כוסיית יי"ש, ושתה לחיים! אכול גם גבינה זו ותפיג את טעמו החרף של היי"ש, ומוכטח לך שתתרפא".

עשה האיש כדברי רבינו, ושתה יי"ש, ואכל גבינה, ובפקודת רבינו עלה לישון. בבוקר כשנפרד מהרבי צוה עליו הרבי כי ילך להיבדק שוב אצל הרופא ד"ר ברנהרד, הוא עשה כך, וכשבא לרופא, התפלא מאוד ואמר לו: האם אתה עוד בין החיים, לפי חישובי היית צריך להיות מזומן בין המתים, בדק אותו הרופא ונדהם, הוא שאלו מי הרופא הפלאי שריפהו, ענה לו בתמימות: בדרכי לביתי סרתי לבית הרבי הק' מלעלוב, והוא נתן לי יי"ש וחתית גבינה, וכך נתרפאתי.

הרופא המום היה מדבריו, ואמר לו, שגבינה ויי"ש, זהו עבורו סם המוות ממש, והיה צריך למות באותו הרגע.

חתיט ד"ר ברנד דרכו ללכת להכיר את הרבי, וכשבא לרבינו, קרא לו: "חתיי לך", הרופא ד"ר ברנהרד שטח את שאלותיו וספיקותיו, ולאחר שרבינו ענה לו על הכל, הוא הביע את רצונו לשוב בתשובה שלימה, הוא עלה ונתעלה, עד שנתפרסם כאחד הצדיקים הגדולים בדורו, הלא הוא הצדיק ר' חיים דוד דוקטור מפעטריקוב, לימים נודע מפיו של רבינו: "כל מטרת המופת לא היתה אלא להציל את נשמות הרופא הגדול ששקעה בכוך החטא, ולהשיבו בתשובה.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברוך הבא בשם ה'

הגנו לקבל בשמחה את מע"כ דידינו המהולל, נור העסקנים, המפורסם בפעולותיו הכבירים לכלל ולפרט, עומד הכן לימין כ"ק מרן רבינו שליט"א במסירות ונפלאה לכל מפעלי הצרות הקודש בית לעלוב, וידיד נאמן למורינו הרב הגה"צ שליט"א, ובהגיע עת משיש הוא הנבר אשר נוטל על שכמו את העול הכבד, אשרי לו ואשרי חלקו

הרה"ח מוה"ר שלמה זלמן הלוי הורוביץ שליט"א לרגל בואו מארה"ב לכבוד השמחה הגדולה ולרגל שבת עליי והתאחדות באת"ק מירון. המקבלים פניו באהבה - קהל חסדי לעלוב בא"י - המערכת

סימן טוב ומזל טוב

בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב חיים יוסף בידרמן שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה המשתחה המעטירה. כעתירת - יחזקאל קאט - ירושלים בשם הנחלת 'קין ט תמיד' על ציון רבוה"ק במרוזי הר הזיתים

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי אריאל משה - ירושלים העיר העתיקה

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי מרדכי לב - ברכפלד

סימן טוב ומזל טוב

בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ומצוות לשמה על ישראל שלום. המברך מקרב לב - עקיבא לעדעויע - ארה"ב

סימן טוב ומזל טוב

בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ומצוות לשמה על ישראל שלום. המברך מקרב לב - יוסף ארי' רבנוביץ ומשפ' - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי אלי גוט - פלעטבוש

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי ארה"ב

סימן טוב ומזל טוב

בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ומצוות לשמה על מוקירו ומעריצו - שלמה יואל שענדויער - רמות י"ם

סימן טוב ומזל טוב

בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ומצוות לשמה על ישראל שלום. המברך מקרב לב - שלמה צבי שלעפריג ומשפ' - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי = מאיר ווענעל - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי = מאיר ווענעל - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הגאון הצדיק אב"ד קהילתנו רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי מריחוק מקום וקרוב לב = מרדכי ישעיה ברילל - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה נביע את איחוליו הלבביים להוד מעלת מורינו הגאון הצדיק אב"ד קהילתנו שליט"א המסור ועומד תמיד למעונו לרגל שמחת נישואי הבת כעתירת אברהם ישעי' ויוסף לב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי = מאיר ווענעל - ארה"ב

ברכת מז"ט

בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי = מאיר ווענעל - ארה"ב

כי אורדך ימים ושנות חיים יוספי' לו לכבוד פני הדרת נאור האביבא רבא, המעיין המתבאר, המפיה ומסיל' רוח חיים בקהילתנו המעטיירה והמפוארה, נזר צפי כליל תפארת, לבית אבותי עמרת, אש קודש שקדתיבו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת מודיע הגאון הצדיק אב"ד דקהילתנו שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת תחי' במו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המברך - שלמה זלמן הורוביץ ומשפ' - ארה"ב

כסא דברכהא לכבוד האינברא רבא, המעיין המתבאר, נזר צפי כליל תפארת, לבית אבותי עמרת, אש קודש שקדתיבו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת מודיע הגאון הצדיק אב"ד דקהילתנו שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת תחי' במו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המברך - יוד יצחק עקיבא בידרמן - ירושלים

כי אורדך ימים ושנות חיים יוספי' לו לכבוד פני הדרת נאור האביבא רבא, המעיין המתבאר, המפיה ומסיל' רוח חיים בקהילתנו המעטיירה והמפוארה, נזר צפי כליל תפארת, לבית אבותי עמרת, אש קודש שקדתיבו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת מודיע הגאון הצדיק אב"ד דקהילתנו שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת תחי' במו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המברך - שמואל ברילל ומשפ' - ארה"ב

ברכת מז"ט בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי שמשון ביקעל - ארה"ב

כי אורדך ימים ושנות חיים יוספי' לו לכבוד פני הדרת נאור האביבא רבא, המעיין המתבאר, המפיה ומסיל' רוח חיים בקהילתנו המעטיירה והמפוארה, נזר צפי כליל תפארת, לבית אבותי עמרת, אש קודש שקדתיבו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת מודיע הגאון הצדיק אב"ד דקהילתנו שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת תחי' במו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המברך - אלכסנדר מארקוויטש ומשפ' - ארה"ב

סימן טוב ומזל טוב בקול צהלה ורינה שפתינו הנני לברך מעומקא דליבא את מע"כ מורינו הרב שליט"א בברכת מזל טוב וגדיא יאה לרגל השמחה השריו' במעונו בנישואי בתו תח' עב"ג בשעטו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, מוקירו ומעריצו אשר זכה להתענג בשב"כ להיות מאוכלי שולחנו - עזריאל בריווא - ארה"ב

כי אורדך ימים ושנות חיים יוספי' לו לכבוד פני הדרת נאור האביבא רבא, המעיין המתבאר, המפיה ומסיל' רוח חיים בקהילתנו המעטיירה והמפוארה, נזר צפי כליל תפארת, לבית אבותי עמרת, אש קודש שקדתיבו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת מודיע הגאון הצדיק אב"ד דקהילתנו שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת תחי' במו"מ ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהוא וביתו יראו מהם רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המברך - ישעי' אילאוויטש ומשפ' - ארה"ב

עם סגירת הגליון נתבשרנו בבשורה המרה על פטירת האינברא יקרא, נודך ביסורים, יקר הערך הרה"ח ר' יוסף גוטליב ז"ל אשר היה דבוק בכל מימי נפשו לרבוה"ק זיע"א, ופזיו מהוונו למנוע קדשינו, ואף להוצאות הגליון הק. אבידה גדולה היא, תחנומינו למשפחתו שלא תדעו מצער עוד. גליון זה מוקדש לע"ה תנצב"ה.

ברכת מז"ט בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את איחולי הלבביים להוד מעלת מורינו הצדיק רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א לרגל שמחת נישואי הבת מברך מעומק לבי אברהם נחמי' כץ - ארה"ב

ברכת מזל טוב לידידי היקר והנעלה, כלי מחזיק ברכה, דבק בברוכה"ק, ה"ה הרב החפץ בעל"ש שליט"א לרגל שמחת הכנס בנו יניק וחכים כמר שמועזני"ו לעהותמו"צ יה"ר שיוכה לרוב נחת ושובע שמחות

אנא עוררו רחמי שמים על האשה החשובה והצדקנית והתפללו עבור מרת יהודית בת סאסיא לרפוש

לעילוי נשמת כ"ק האדמו"ר רבי אברהם שלמה מלעלוב - ירושלים זצוק"ל יומא דהילולא ט"ז שבט תש"ס. הונצה ע"י מוקיר זכרו ידידינו הנדיב החשוב הרה"ח רבי שלום ביערנבוים שליט"א - ארה"ב